

AS LIWATHON E.O.S.

KONSOLIDEERITUD 2022. MAJANDUSAASTA ARUANNE

Juriidiline aadress:	Vana-Narva mnt 27a 74114 Maardu Eesti Vabariik
Äriregistri nr:	10715645
Telefon:	+372 626 6100
Faks:	+372 626 6163
E-post:	info@liwathoneos.com
Interneti koduleht:	http://www.liwathoneos.com
Põhitegevusala:	Naftasaaduste ümberlaadimine ja ladustamine
Audiitor:	Ernst & Young Baltic AS
Aruandeaasta algus ja lõpp:	1. jaanuar 2022 – 31. detsember 2022

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	3
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	5
KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE	5
KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE	6
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE	7
KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	8
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	9
Lisa 1 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Finantsriskide juhtimine	19
Lisa 3 Olulised raamatupidamishinnangud ja otsused	23
Lisa 4 Raha ja rahalähendid	26
Lisa 5 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ning ettemaksed	26
Lisa 6 Varud	27
Lisa 7 Materiaalne põhivara	28
Lisa 8 Immateriaalne põhivara	29
Lisa 9 Rendid	30
Lisa 10 Laenunõuded	31
Lisa 11 Võlad tarnijatele ja muud võlad	32
Lisa 12 Omakapital	32
Lisa 13 Müügitulu	32
Lisa 14 Tegevuskulud	33
Lisa 15 Tööjõukulud	33
Lisa 16 Muud tulud ja kulud	33
Lisa 17 Finantstulud ja -kulud	34
Lisa 18 Muud finantsvarad	34
Lisa 19 Tingimuslikud kohustised ja siduvad tulevikukohustused	34
Lisa 20 Muud finantskohustised	35
Lisa 21 Tehingud seotud osapooltega	35
Lisa 22 Aruandekuupäevajärgsed sündmused	36
Lisa 23 Lisainformatsioon grupi emaettevõtte kohta	37
Juhatuse allkirjad konsolideeritud 2022. majandusaasta aruandele	41
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	42
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	44
AS-i Liwathon E.O.S. konsolideerimata müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le	45
Nõukogu allkirjad konsolideeritud 2022. majandusaasta aruandele	46

TEGEVUSARUANNE

AS Liwathon E.O.S. (endise nimega AS Vopak E.O.S.) on Eestis registreeritud ettevõtte, mille peamiseks tegevusalaks on naftasaaduste ladustamine ja ümberlaadimine Maardus ning Muuga sadamas asuvate terminalide kaudu.

AS-i Liwathon E.O.S. omanik on Liwathon Terminals Estonia OÜ. Liwathon Terminals Estonia OÜ ainuomanik on Guernsey saarel registreeritud Liwathon Terminals Limited, mille ainuomanik on Barclay Thomas Rowland.

AS Liwathon E.O.S. grupi (edaspidi "grupp" või „kontsern“) peamiseks tegevusaladeks on vedelkütuste transpordi, segamise ja ladustamise teenuste osutamine. Põhiteenus hõlmab naftasaaduste mahalaadimist raudteevagunitelt edasiseks ümberlaadimiseks laevadele. Samuti omab grupp tehnoloogiat naftasaaduste mahalaadimiseks laevadelt mahutitesse. Grupi omanduses on neli eraldiseisvat terminali, millest kaks asuvad Maardus ja kaks Muuga sadamas. Ümberlaadimisteenuse kõrval osutatakse klientidele ka vedelkütuste segamise ja segregeeritud ladustamise teenust. Grupi omanduses olev mahutipark moodustab praegusel ajal ligikaudu 1 052 tuhat m³ ning võimaldab tehnoloogiliselt ümber laadida ja ladustada nii tumedaid kui ka heledaid vedelkütuseid.

2022. aasta 31. detsembri seisuga kuulusid gruppi järgmised tütarettevõtted: AS E.R.S., Liwathon Limited ja Tallinn LNG OÜ.

2022. aastal grupp suurendas käivet ning oli kasumlik, seega tulemustega võib rahule jääda.

Aastal 2022 ulatusid grupi tulud 28,5 miljoni euroni (2021: 26,8 miljonit eurot), mis on 9%-ne tõus võrreldes 2021. aastaga. EBITDA 2022. aastal on 7,9 miljonit eurot (2021: 7,2 miljonit eurot). Grupi puhaskasum 2022. aastal on 5,5 miljonit eurot (2021: 6,0 miljonit eurot), netomarginaal 19,20% (2021: 22,93%).

Aruandeperioodil investeeris grupp ligi 2,0 miljonit eurot (2021: 1,0 miljonit eurot) infrastruktuuri tugevdamisse ja moderniseerimisse. Samuti tegi grupp täiendavaid investeeringuid viimaks oma tegevust kooskõlla keskkonnakaitse ning töötajate tervise ja ohutuse standarditega. Tuleval aastal plaanib grupp jätkata investeerimist terminalide infrastruktuuri ja töökeskkonna parendamisesse. Keskkonna- ja ohutusvaldkomades investatsioonidega oleme olnud pidevalt teenäitajaks oma sektoris ja usume, et see annab meile edaspidi eeliseid klientide suurema rahulolu kaudu.

Olulisemad grupi tegevust iseloomustavad suhtarvud on järgmised:

- Materiaalse põhivara rentaablus (EBITDA / materiaalne põhivara) 21,2% (2021: 18,9%)
- Käibe rentaablus (EBITDA / müügitulu) 27,8% (2021: 27,5%)
- Omakapitali kordaja (E/A) 0,80 (2021: 0,78)

Suhtarvude arvutamisel on kasutatud järgmisi valemeid:

- EBITDA (ärikasum enne kulumit, finantstulusid ja -kulusid ning tulumaksu)
- Materiaalse põhivara rentaablus (EBITDA / materiaalne põhivara = ärikasum enne kulumit, finantstulusid ja -kulusid ning tulumaksu / [(materiaalse põhivara algsaldo + materiaalse põhivara lõppsaldo) / 2])
- Käibe rentaablus (EBITDA / müügitulu) = ärikasum enne kulumit, finantstulusid ja -kulusid ning tulumaksu / müügitulu
- Omakapitali kordaja (E/A) = omakapital / varad kokku

2022. aastal töötas grupis keskmiselt 182 inimest (2021: 218 inimest). Aruandeperioodi lõpu seisuga oli töötajate arv 153 (2021: 210). 2022. aasta tööjõukulud olid 7,8 miljonit eurot (2021: 9,1 miljonit eurot).

2022. aastal dividende välja makstud ei ole. 2021. aastal maksti dividende 2,0 miljonit eurot. Grupil puuduvad pangalaenud, välja arvatud tegevusega seotud rendikohustised. Grupi finantsseisund on tugev ning raha ja rahalahendite jääk koos tähtajaliste hoiustega oli aasta lõpu seisuga 26,32 miljonit eurot (2021. aasta lõpu seisuga 22,81 miljonit eurot), mis võimaldab meil otsida uusi kasvuvõimalusi.

Kuna Venemaale kehtestatud sanktsioonide ajaline kestvus ei ole teada, on 2023. aastal põhifookuses leida uusi kaubavoogusid, kliente ja turge.

Juhatuse esimees
Gert Tiivas

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE**

	Lisa	31. detsember 2022	31. detsember 2021
		Tuhandetes eurodes	Tuhandetes eurodes
VARAD			
Käibevara			
Raha ja rahalähendid	4	26 323	13 610
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	5	1 739	11 541
Muud finantsvarad	18	97	0
Laenunõuded	10	1 883	161
Ettemaksed	5	226	236
Varud	6	926	1 657
Käibevara kokku		31 195	27 205
Põhivara			
Materiaalne põhivara	7	36 863	37 577
Immateriaalne põhivara	8	298	78
Põhivara kokku		37 161	37 655
VARAD KOKKU		68 356	64 860
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL			
Lühiajalised kohustised			
Võlad tarnijatele ja muud võlad	11	1 634	3 524
Lühiajalised rendikohustised	9	881	846
Muud finantskohustised	20	102	0
Lühiajalised kohustised kokku		2 617	4 370
Pikaajalised kohustised			
Pikaajalised rendikohustised	9	9 722	9 922
Pikaajalised kohustised kokku		9 722	9 922
KOHUSTISED KOKKU		12 339	14 292
Omakapital			
Aktiivkapital	12	2 133	2 133
Ülekurs		57 172	57 172
Kohustuslik reservkapital	1	213	213
Ümberhindlusreserv	1	3 185	3 185
Valuutakursi muutuste reserv	1	67	67
Jaotamata kasum		135 660	130 210
Omaaktsiad	12	-142 413	-142 413
OMAKAPITAL KOKKU		56 017	50 568
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU		68 356	64 860

Lehekülgedel 9–40 toodud lisad on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

	Lisa	2022	2021
		Tuhandetes eurodes	Tuhandetes eurodes
Kliendilepingutest saadav tulu	13	28 274	26 064
Renditulu	13	112	116
Muud tulud	16	123	587
Äritulud kokku		28 509	26 767
Ärikulud			
Müüdud kauba kulu	6	-1 307	0
Tegevuskulud	14	-11 523	-10 445
Tööjõukulud	15	-7 774	-9 107
Põhivara kulum ja väärtuse langus	7, 8	-3 081	-2 224
Muud kulud	16	-1	-15
Ärikulud kokku		-23 686	-21 791
Ärikasum		4 823	4 976
Finantstulud	17	980	1 887
Finantskulud	17	-354	-358
Finantstulud ja -kulud kokku		626	1 529
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist		5 449	6 504
Tulumaksukulu	12	0	-500
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)		5 449	6 004
Muu koondkasum		0	86
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum)		5 449	6 090

Lehekülgedel 9–40 toodud lisad on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

	Lisa	2022	2021
		Tuhandetes eurodes	Tuhandetes eurodes
Rahavood äritegevusest			
Kasum enne tulumaksustamist		5 449	6 504
<u>Korrigeerimised:</u>			
Materiaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	7	3 053	2 196
Immateriaalse põhivara kulum ja väärtuse langus	8	28	27
Kasum/kahjum (-/+) materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist ja mahakandmisest	16	-3	-330
Muud finantstulud/-kulud	17	-626	-1 529
Muud korrigeerimised		12	-5
Kasum/kahjum (-/+) aktsiate müügist	18	0	-825
Äritegevusega seotud nõuete ja varude muutus	5, 6	1 339	-78
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	11	-1 790	525
Makstud tulumaks dividendidelt	12	0	-500
Makstud intressid	9, 17	-354	-362
Rahavood äritegevusest kokku		7 107	5 626
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	7	-1 783	-978
Tasutud immateriaalse põhivara soetamisel	8	-260	-61
Laekunud materiaalse põhivara müügist	7, 16	3	811
Laekunud aktsiate müügist	18	137	2 063
Tasutud konverteeritavate võlakirjade soetamisel	18	-636	0
Antud laenu seotud ettevõtetele	21	-1 200	-8 308
Antud laenude tagasimaksed seotud ettevõtetelt	21	0	8 175
Saadud intressid	17	228	91
Tähtajaliste hoiuste muutus	5	9 204	-4 438
Rahavood investeerimistegevusest kokku		5 693	-2 636
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud dividendid	12	0	-2 000
Rendilepingute põhiosa tagasimaksed	9	-825	-747
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-825	-2 747
Rahavood kokku		11 973	243
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	4	13 610	11 654
Raha ja rahalähendite muutus		11 973	271
Raha ja pangakontodega seotud valuutakursi muutuste mõju		740	1 713
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	4	26 323	13 610

Lehekülgedel 9–40 toodud lisad on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

Tuhandetes eurodes

	Aktiikapital	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Ümberhindlusreserv	Jaotamata kasum	Realiseerimata kursivahed	Omaaktsiad	Kokku
Saldo seisuga 31. detsember 2020	2 133	57 172	213	3 185	126 206	-19	-142 413	46 477
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	6 004	0	0	6 004
Muu koondkasum	0	0	0	0	0	86	0	86
Koondkasum kokku	0	0	0	0	6 004	86	0	6 090
Väljamakstud dividendid	0	0	0	0	-2 000	0	0	-2 000
Saldo seisuga 31. detsember 2021	2 133	57 172	213	3 185	130 210	67	-142 413	50 568
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	5 449	0	0	5 449
Muu koondkasum	0	0	0	0	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	0	0	5 449	0	0	5 449
Saldo seisuga 31. detsember 2022	2 133	57 172	213	3 185	135 660	67	-142 413	56 017

Täpsem informatsioon aktsiikapitali kohta on toodud lisas 12.

Lehekülgedel 9–40 toodud lisad on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

AS Liwathon E.O.S. on Eesti Vabariigis registreeritud ettevõtte (õiguslik vorm – aktsiaselts), mille peamiseks tegevusalaks on naftasaaduste ladustamine ja ümberlaadimine Maardus ning Muuga sadamas asuvate terminalide kaudu.

AS-i Liwathon E.O.S. 2022. aasta 31. detsembril lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab AS-i Liwathon E.O.S. (emaettevõtte) ja tema tütarettevõtete (edaspidi koos: grupp) finantsaruandeid.

2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes on kajastatud järgmised konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted:

	Asukohariik	Osalus		Põhitegevusala	Omanik
		2022	2021		
Liwathon Limited	Inglismaa	100%	100%	Äriarendus ja muud äritegevust toetavad tegevused	AS Liwathon E.O.S.
Tallinn LNG OÜ	Eesti	100%	100%	Vedelike ja gaaside ladustamine	AS Liwathon E.O.S.
AS E.R.S.	Eesti	100%	100%	Transpordialane tegevus	AS Liwathon E.O.S.

Emaettevõtte registreeritud aadress on Vana-Narva mnt 27a, 74114 Maardu, Eesti.

AS-i Liwathon E.O.S. omanik on Liwathon Terminals Estonia OÜ. Liwathon Terminals Estonia OÜ ainuomanik on Guernsey saarel registreeritud Liwathon Terminals Limited.

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on juhatuse poolt kinnitatud 23. mail 2023. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kiidab majandusaasta aruande heaks grupi emaettevõtte nõukogu ja aktsionäride üldkoosolek. Aruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud olulised arvestuspõhimõtted on toodud allpool. Arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõikide aruandes esitatud perioodide puhul. Gruppi kuuluvad ettevõtted kasutavad ühtseid arvestuspõhimõtteid.

Koostamise alus

Grupi 2022. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, nagu on näidatud ka allpool olevates arvestuspõhimõtetes.

Raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas IFRS-idega nõuab oluliste arvestushinnangute kasutamist. Samuti peab juhtkond langetama otsuseid grupi arvestuspõhimõtete rakendamise protsessis ning tegema tulevikku puudutavaid hinnanguid ja eeldusi. Arvestushinnangud ei pruugi langeda sageli kokku nendega seotud tegelike hilisemate sündmustega. Hinnanguid ja otsuseid vaadatakse pidevalt üle ning need põhinevad eelnevatel kogemustel ja muudel teguritel, sealhulgas ootustel tulevikusündmuste kohta, mida peetakse põhjendatuks teadaolevaid asjaolusid arvestades. Olulisel määral hinnangulised või keerulisemad valdkonnad ning valdkonnad, mille puhul eeldustel ja hinnangutel on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele oluline mõju, on esitatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisas 3.

A. Arvestuspõhimõtete ja esitlusviisi muutused**Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine**

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid grupile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2022:

- **IFRS 3 „Äriühendused“, IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ ja IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatused ning iga-aastased parandused ajavahemikuks 2018–2020**
Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2022 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. IASB on andnud välja IFRS-ide väikesemahulised muudatused:
 - **IFRS 3 „Äriühendused“ muudatustega** uuendatakse standardis olevat viidet finantsaruandluse kontseptuaalsele raamistikule ilma, et muudetaks äriühenduste kajastamise nõudeid.
 - **IAS 16 „Materiaalsed põhivarad“ muudatustega** keelatakse ettevõtte sellise müügitulu mahaarvamine materiaalse põhivara soetusmaksumusest, mis saadakse toodetud toodete müümisest perioodil, kui ettevõtte tegeleb veel vara otstarbekohasesse kasutusvalmidusse viimisega. Sellise müügitulu ja seotud kulud peab ettevõtte kajastama kasumiaruandes.
 - **IAS 37 „Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad“ muudatustega** täpsustatakse, milliseid lepingu täitmisega seotud kulusid peab ettevõtte lepingu kahjulikkuse hindamisel arvesse võtma.
 - **Iga-aastaste parandustega ajavahemikuks 2018–2020** tehakse väiksemaid muudatusi standardites IFRS 1 „Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt“, IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ ja IAS 41 „Põllumajandus“ ning IFRS 16 „Rendiarvestus“ näidetes.Juhtkond on hinnanud, et kõnealustel muudatustel ei ole olulist mõju grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele.

Vastuvõetud, kuid mitte veel jõustunud ega ennetähtaegselt rakendatud standardid

- **IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“ ja IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“ muudatused: varade müügi ja üleandmise tehingud investori ning tema sidus- või ühisettevõtete vahel**
Muudatuses käsitletakse ebakõlasid IFRS 10 ja IAS 28 nõuete vahel, mis puudutavad varade müügi ja üleandmise tehinguid investori ning tema sidus- või ühisettevõtete vahel. Muudatuste tulemusena kajastatakse kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks kvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul täies ulatuses (sõltumata sellest, kas neid hoitakse tütarettevõttes või mitte). Kasumeid ja kahjumeid äritegevuseks mitte kvalifitseeruvate varadega tehtavate tehingute puhul kajastatakse osaliselt ka siis, kui kõnealuseid varasid hoitakse tütarettevõttes. 2015. aasta detsembris lükkas IASB muudatuse jõustumise kuupäeva määramata ajaks edasi, et oodata ära oma kapitaliosaluse meetodit käsitleva uuringu tulemused. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Kuna grupil sidus- ega ühisettevõtteid ei ole, kõnealused muudatused grupi raamatupidamise aastaaruandele mingit mõju ei avalda.
- **IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused: kohustiste liigitamine lühi- või pikaajalisteks**
Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele tagasiulatuvalt vastavalt standardile IAS 8, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega soovitakse täpsustada standardis IAS 1 kohustiste lühi- ja pikaajaliseks liigitamiseks toodud põhimõtteid. Muudatustega selgitatakse, mida tähendab õigus lükata arveldamine edasi ja nõue, et see õigus peab eksisteerima aruandeperioodi lõpus, ning täpsustatakse, et kohustiste lühi- ja pikaajaliseks liigitamist ei mõjuta ei juhtkonna kavatsus ega ka tehingu vastaspoolele väljastatud optsioonid, mis võivad viia kohustuse arveldamiseni ettevõtte enda omakapitaliinstrumentide üleandmise teel. Samuti täpsustatakse muudatuses, et kohustiste liigitamist mõjutavad vaid need lepingutingimused, mida ettevõtte peab täitma kas aruandekuupäeval või enne seda. Täiendavat informatsiooni tuleb avalikustada ka sellistest laenulepingutest tulenevate pikaajaliste kohustiste kohta, kus nõutakse lepingutingimuste täitmist 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkond on hinnanud, et kõnealusel muudatusel ei ole olulist mõju grupi konsolideeritud raamatupidamisaruandele.
- **IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IFRS-ide rakendusjuhendi nr 2 muudatused: arvestuspõhimõtete avalikustamine**
Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega antakse juhiseid selle kohta, kuidas otsustada, milline informatsioon on avalikustamiseks piisavalt oluline. IAS 1 muudatustega asendatakse nõue avalikustada 'peamised' arvestuspõhimõtted nõudega avalikustada 'olulisemad' arvestuspõhimõtted. Rakendusjuhendisse on lisatud ka täpsemad suunised ja näited, mis peaksid aitama otsustada, milline informatsioon on avalikustamiseks piisavalt oluline. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkond on hinnanud, et kõnealusel muudatusel ei ole olulist mõju grupi konsolideeritud raamatupidamisaruandele.
- **IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused: mõiste 'arvestushinnang' definitsioon**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatused puudutavad kõiki 1. jaanuaril 2023 või hiljem arvestuspõhimõtetes ja arvestushinnangutes toimuvaid muutusi. Uue definitsiooni kohaselt on arvestushinnang raamatupidamise aastaaruandes kajastuv rahaline summa, mille mõõtmisel esineb hinnangu ebakindlus. Samuti täpsustatakse muudatustega, mis on arvestushinnangute muutused ning kuidas need erinevad muutustest arvestuspõhimõtetes ja vigade korrigeerimisest. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkond on hinnanud, et kõnealusel muudatusel ei ole olulist mõju grupi konsolideeritud raamatupidamisaruandele.

- **IAS 12 „Tulumaks“ muudatused: edasilükkunud tulumaks, mis on seotud ühest tehingust tulenevate varade ja kohustistega**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega kitsendatakse ja selgitatakse esmase kajastamise erandi rakendusala ning täpsustatakse, kuidas peaksid ettevõtted arvestama edasilükkunud tulumaksu, mis on seotud ühest tehingust tulenevate varade ja kohustistega, nagu rendilepingud ja eemaldamise kohustused. Muudatustega selgitatakse, et kui kohustise arveldamiseks tehtavad maksed saab maksustamisel maha arvata, tuleb kohaldatavaid maksuseadusi arvesse võttes otsustada, kas sellised mahaarvamised omistatakse maksustamise eesmärgil kohustisele või sellega seotud varale. Muudatuste kohaselt ei saa rakendada esmase kajastamise erandit tehingutele, mille esmasel kajastamisel tekkiv mahaarvatav ja maksustatav ajutine erinevus on võrdsed. Seda saab kasutada vaid juhul, kui renditava vara ja rendikohustise (või eemaldamiskohustise ja eemaldatava vara) kajastamisel tekkiv mahaarvatav ja maksustatav ajutine erinevus ei ole võrdsed. Juhtkond on hinnanud, et kõnealusel muudatusel ei ole olulist mõju grupi konsolideeritud raamatupidamisaruandele.

- **IFRS 16 „Rendiarvestus“ muudatused: rendikohustised müügi-tagasirendi tehingutes**

Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatuste eesmärk on täpsustada standardis IFRS 16 müüja rentniku poolt müügi-tagasirendi tehingust tuleneva rendikohustise mõõtmisel rakendatavaid kajastamiskohustusi, muutmata seejuures müügi-tagasirendi tehingutega mitteseotud rendilepingute arvestust. Täpsemalt peab müüja-rentnik tegema 'rendimaksed' või 'muudetud rendimaksed' kindlaks nii, et poleks vaja kajastada talle jäänud kasutusõigusega seotud kasumit või kahjumit. Nende nõuete rakendamine ei takista müüjal-rentnikul kajastamast kasumiaruandes rendi osalisest või täielikust lõpetamisest tulenevat kasumit või kahjumit. Müüja-rentnik peab rakendama muudatust tagasiulatuvalt vastavalt standardile IAS 8 kõigi müügi-tagasirendi tehingute suhtes, mis on tehtud pärast esmase rakendamise kuupäeva, milleks loetakse selle aruandeperioodi algust, kus majandusüksus IFRS 16 esmakordselt rakendas. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. Juhtkonna hinnangul ei tohiks eespool toodud uued või muudetud raamatupidamisstandardid ja tõlgendused tulevastel aruandeperioodidel ettevõttele ja prognoositavatele tulevastele tehingutele olulist mõju avaldada.

- **IFRS 17 „Kindlustuslepingud“**

Standardit kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Kui standardi IFRS 17 esmase rakendamise kuupäeval või enne seda on rakendatud IFRS 9, on lubatud ka ennetähtaegne rakendamine. Uus raamatupidamisstandard reguleerib kindlustuslepingute kajastamist, mõõtmist, esitamist ja avalikustamist. IFRS 17 kehtib kõikidele väljastatud kindlustuslepingutele ning teatud garantiidele ja võimaliku kasumiosalusega finantsinstrumentidele. Kuna kontsern IFRS 17 rakendusallasse kuuluvaid lepinguid ei väljasta, ei mõjuta selle rakendamine ka kontserni finantstulemusi, finantsseisundit ega rahavooge.

B. Välisvaluuta**i. Arvestus- ja esitusvaluuta**

Gruppi kuuluvate ettevõtete raamatupidamise aastaaruannete kirjed kajastatakse ettevõtte esmase majanduskeskkonna valuutas (edaspidi: arvestusvaluuta). Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes (EUR), mis on kontserni esitusvaluuta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud tuhandetes eurodes ümardatuna lähima tuhandeni, kui pole osutatud teisiti.

ii. Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse koondkasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed finantsvarad ja -kohustised hinnatakse ümber eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Ümberhindamisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes perioodi tulu ja kuluna.

iii. Välismaiste tütarettevõtete konverteerimine esitusvaluutasse

Konsolideerimisel arvestatakse välismaiste äriüksuste varad ja kohustised ümber eurodesse aruandekuupäeval kehtiva vahetuskursi alusel ja nende kasumiaruanded vastavate tehingute tegemise päeval kehtinud valuutakursside alusel. Konsolideerimisega seotud ümberarvestamisel tekkivad vahetuskursi vahed kajastatakse muu koondkasumi all. Välismaiste äriüksuste võõrandamisel kajastatakse selle üksusega seotud osa muust koondkasumist kasumiaruandes.

C. Konsolideerimise põhimõtted**(a) Tütarettevõtted**

Tütarettevõtted on kõik majandusüksused, mille üle grupil on valitsev mõju. Valitsev mõju on saavutatud, kui grupp on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjuvõimu kaudu, mis tal on investeerimisobjekti üle, seda kasumit mõjutada. Seega on grupil investeerimisobjekti üle valitsev mõju üksnes juhul, kui:

- tal on mõjuvõim investeerimisobjekti üle (st õigused, mis võimaldavad tal juhtida investeerimisobjekti olulisi tegevusi);
- tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile;
- ta saab kasutada oma mõjuvõimu investeerimisobjekti üle, et mõjutada oma kasumi suurust.

Grupp kasutab tütarettevõtete omandamise kajastamisel ostumeetodit. Omandamise maksumus koosneb tehingu kuupäeval üleantud varade, emiteeritud omakapitaliinstrumentide ja võetud kohustiste õiglastest väärtustest. Omandaja ülekantavat tingimuslikku tasu kajastatakse omandamise kuupäeva seisuga õiglates väärtuses. Omandamisega seotud kulutused kajastatakse kuluna. Omandatud eristatavad varad ja kohustised ning tingimuslikud kohustised võetakse omandamise kuupäeval arvele nende õiglastes väärtustes.

Iga äriühenduse puhul valib grupp, kas ta kajastab vähemusosalust õiglates väärtuses või proportsionaalse osana omandatud ettevõtte eristatavast netovarast.

Kui üleantud tasu, omandatavas ettevõttes oleva vähemusosaluse ja omandajale eelnevalt omandatavas ettevõttes kuulunud omakapitaliosaluse õiglase väärtuse (omandamise kuupäeva seisuga) summa ületab grupi osalust omandatud eristatavates varades ja ülevõetud kohustistes, kajastatakse vahe firmaväärtusena. Kui ülekantud tasu kogusumma on väiksem kui omandatud netovara õiglase väärtus, hindab grupp uuesti, kas ta on teinud õigesti kindlaks kõik omandatud varad ja kohustised, ning vaatab üle protseduurid, mida kasutati omandamise kuupäeva seisuga kajastatavate summade mõõtmiseks. Kui ka ümberhindamisel leitakse, et ülekantud tasu kogusumma on väiksem kui omandatud netovara õiglase väärtus, kajastatakse kasum kasumiaruandes. Tütarettevõtete omandamisel tekkinud firmaväärtus kajastatakse finantsseisundi aruandes eraldi real immateriaalse varana.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes liidetakse kõigi tütarettevõtete finantsinformatsioon emaettevõtte informatsiooniga rida-realt. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates valitseva mõju saavutamise kuupäevast ning konsolideerimine lõpetatakse, kui grupp valitseva mõju tütarettevõtte üle kaotab. Kõik grupisisesed tehingud, saldod ja realiseerimata tulu grupi ettevõtete vahelistelt tehingutelt on elimineeritud. Elimineeritud on ka realiseerimata kahjumid, v.a. juhul, kui tehing viitab vara väärtuse langusele.

D. Raha ja rahalähendid

Raha ja rahalähenditena kajastatakse finantsseisundi ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a arvelduskrediit) ja kuni 3-kuulisi deposiite.

E. Finantsvarad

Klassifitseerimine

Finantsvarad klassifitseeritakse esmasel kajastamisel kas korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavateks finantsvaradeks, õiglasest väärtuses muutusega läbi muu koondkasumi kajastatavateks finantsvaradeks või õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavateks finantsvaradeks.

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärasel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal grupp võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ning grupp annab üle sisuliselt kõik finantsvara omandiga seonduvad riskid ja hüved.

Mõõtmise

Kui arvata välja nõuded ostjate vastu ja lepinguvara, millel puudub oluline rahastamiskomponent, võtab grupp kõik finantsvarad algselt arvele nende õiglasest väärtuses, millele lisatakse finantsvarade puhul, mida ei kajastata õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, ka tehingukulutused.

Võlainstrumentid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub grupi ärimudelilist finantsvara haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest.

Grupil on võlainstrumente, mida klassifitseeritakse korrigeeritud soetusmaksumuse kui ka õiglase väärtuse mõõtmiskategooriasse.

Korrigeeritud soetusmaksumus

Varasid, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksed, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest finantsvaradest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse otse kasumiaruandes muude tulude ja muude kulude kirje all. Valuutakursi muutuste kasumid ja kahjumid ning kahjumid vara väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

Omakapitaliinstrumentid

Grupp kajastab investeringuid omakapitaliinstrumentidesse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Õiglase väärtuse muutused on kajastatud kasumiaruande real finantstulu või finantskulu.

Väärtuse langus

Grupp hindab oma korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavalt võlainstrumentidelt tulevikus eeldatavat krediidikahju. Rakendatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediidikahju mõõtmisel võetakse arvesse: (i) erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi, (ii) raha ajaväärtust ning (iii) aruandeperioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Nõuetele ostjate vastu, millel puudub oluline rahastamiskomponent, rakendab grupp IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemist, mille kohaselt arvestatakse allahindlust nõude eluea jooksul eeldatava krediidikahju ulatuses alates nõude esmasest kajastamisest. Grupp kasutab allahindluste maatriksit, kus allahindlus arvutatakse nõuetele lähtudes nende tähtaegadest või tähtaja ületanud päevade arvust. Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga olulisema ostja kohta eraldi. Allahindluse summa on erinevus vara bilansilise väärtuse ja hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdsväärtuse vahel diskonteerituna sisemise intressimääraga. Nõuete allahindlus on kajastatud kasumiaruandes muude tegevuskulude all. Lootusetuks tunnistatud nõuded ostjate vastu kantakse maha. Kui eelnevatel perioodidel maha kantud nõuded laekuvad, siis kajastatakse need kasumiaruandes, vähendades muid tegevuskulusid.

F. Nõuded ostjate vastu ja lepinguvara

Nõudeid ostjate vastu ja lepinguvara, millel puudub oluline rahastamiskomponent, kajastatakse tehinguhinnas, mis leitakse vastavalt standardile IFRS 15, ning nende edasine kajastamine toimub punktis E „Finantsvarad“ kirjeldatud viisil.

G. Varud

Varusid kajastatakse finantsseisundi aruandes nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on arvatud maha hinnaalandid ja dotatsioonid.

Üksikult eristatavate varuobjektide puhul lähtutakse nende soetusmaksumuse määramisel konkreetselt iga objekti soetamiseks tehtud kulutustest. Ülejäänud varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit.

Varusid kajastatakse finantsseisundi aruandes lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse arvates tavapärase äritegevuse käigus kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi valmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

H. Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana kajastatakse grupi enda majandustegevuses kasutatavaid põhivarasid kasuliku elueaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (sh tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ning muudest otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuliseeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et grupp saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Rendipindadel tehtud kapitaalremondi maksumus amortiseeritakse rendiperioodi jooksul. Muid hooldus- ja remondikuluseid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Maad ei amortiseerita. Muid materiaalse põhivara objekte amortiseeritakse lineaarselt vara eeldatava kasuliku eluea jooksul.

Kasulik eluiga materiaalse põhivara gruppide lõikes:

▪ Ehitised ja rajatised	10–30 aastat
▪ Masinad ja seadmed	3–10 aastat
▪ Transpordivahendid	3–10 aastat
▪ Muu materiaalne põhivara	3–5 aastat

Vara kasutusõigust amortiseeritakse lineaarselt kas rendiperioodi või vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul (sõltuvalt sellest, kumb on lühem) järgmiselt:

▪ Maa	13–43 aastat
▪ Ehitised	3–13 aastat
▪ Transpordivahendid	3–5 aastat

Põhivara eeldatavat kasulikkust eluiga inventeeritakse igal aruandekuupäeval, hilisemate parenduste arvele võtmisel ja oluliste muutuste korral grupi arenguplaanides. Kui hinnang vara kasulikkule elueale erineb oluliselt varasemast, siis muudetakse vara järelejäänud kasulikkust eluiga, millest tulenevalt muutub järgmistest perioodides varale arvestatav kulum.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteist eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, on need komponendid võetud raamatupidamises arvele eraldi varadena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikkule elueale.

Kulumi arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutusvalmis vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgile, ja lõpetatakse, kui lõppväärtus on võrdne bilansilise väärtusega.

Igal aruandekuupäeval hindab juhtkond, kas teadaolevalt on indikatsioone põhivara väärtuse languse kohta. Juhul kui on teada asjaolusid, mis võivad põhjustada põhivara väärtuse langust, määrab juhtkond põhivara kaetava väärtuse (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügiikulutused ja vara kasutusväärtus). Kui vara kaetav väärtus on

väiksem tema bilansilisest väärtusest, hinnatakse materiaalse põhivara objektid alla nende kaetavale väärtusele. Kui kaetava väärtuse hindamise aluseks olnud asjaolud on muutunud, tühistatakse varem kajastatud allahindlus (vt punkt J).

Materiaalse põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mis leitakse lahutades müügist saadud summadest jääkväärtuse, on kajastatud konsolideeritud koondkasumiaruandes kirjel „Muud tulud“ või „Muud kulud“.

I. Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest, mis on vajalikud vara ettenähtud kasutuseks ettevalmistamiseks. Immateriaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Tarkvara ja infosüsteemid

Tarkvara ja infosüsteemide arenduse ja hooldusega seotud väljaminekud kajastatakse perioodi kuludes. Väljaminekud, mis on otseselt seotud grupi poolt kontrollitava tarkvara või infosüsteemidega, mille soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta ja millest grupp saab tõenäoliselt majanduslikku tulu rohkem kui ühe aasta jooksul, võetakse arvele immateriaalse varana. Väljaminekud sisaldavad tarkvara arendamisega seotud töötajate palgakulu ja arendamisega otseselt seotud osa üldkuludest.

Infosüsteemide ja tarkvara arendusega seotud kulud, mis kajastatakse immateriaalsete varadena, amortiseeritakse lineaarsel meetodil.

Kasulik eluiga immateriaalse põhivara gruppide lõikes:

- Tarkvara ja infosüsteemid
- 3–5 aastat

J. Mittefinantsvarade väärtuse langus

Amortiseeritavate varade ning piiramatult kasuliku elueaga vara (maa) puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise väärtusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline väärtus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on kas vara õiglane väärtus, millest on arvatud maha müügikulutused, või selle kasutusväärtus vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade rühma kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (raha teeniv üksus).

Kord allahinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel aruandekuupäeval, kas on tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus). Allahindluse tühistamist kajastatakse kasumiaruandes allahindluse kulu vähendamisenä.

K. Rendid

(a) Grupp kui rentnik

Lepingu sõlmimisel hindab grupp, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet, st kas lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Kui lühiajalised ja madala väärtusega vara rendilepingud välja arvata, kasutab grupp kõigi rendilepingute kajastamiseks ja mõõtmiseks samu põhimõtteid. Vt ka lisa 9. Grupp kajastab rendikohustise rendimaksete tasumiseks ning vara kasutusõiguse alusvara kasutamiseks.

Vara kasutusõigus

Rendiperioodi alguses (st päeval, mil alusvara antakse kasutamiseks üle) kajastab grupp vara kasutusõiguse. Vara kasutusõigus kajastatakse soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad kahjumid ning mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustiste ümberhindamisele. Vara kasutusõiguse soetusmaksumus koosneb kajastatud rendikohustistest, esmastest otsekulutustest ning rendiperioodi alguses või enne seda tehtud rendimaksetest, millest on lahutatud saadud rendistiimulid.

Vara kasutusõigust amortiseeritakse lineaarselt kas rendiperioodi või vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul (sõltuvalt sellest, kumb on lühem) järgmiselt:

• Maa	13–43 aastat
• Ehitised	3–13 aastat
• Transpordivahendid	3–5 aastat

Kui rendiperioodi lõpus läheb renditava vara omandiõigus üle grupile või vara maksumus peegeldab ostuõiguse realiseerimise hinda, kasutatakse amortisatsiooni arvestamisel vara hinnangulist kasulikkude eluiga.

Ka vara kasutusõiguse puhul hinnatakse vara väärtuse langust. Vt ka lisa „Mittefinantsvarade väärtuse langus“ punktis J toodud arvestuspõhimõtteid.

Rendikohustised

Rendiperioodi alguses kajastab grupp rendikohustised rendiperioodi jooksul tasumisele kuuluvate rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimaksed sisaldavad fikseeritud makseid (k.a sisuliselt fikseeritud makseid), millest on lahutatud saadaolevad rendistiimulid, muutuvad rendimaksed, mis sõltuvad indeksist või määra, ning summad, mida tuleb jääkväärtuse garantiide alusel eeldatavasti tasuda. Samuti loetakse rendimaksete koosseisu piisavalt kindlalt realiseerimisele kuuluva ostuõiguse realiseerimise hind ning rendilepingu lõpetamisel tasumisele kuuluvad trahvid juhul, kui rendiperioodi kindlaksmääramisel eeldatakse, et grupp kasutab rendilepingu ennetähtaegse lõpetamise õigust. Muutuvad rendimaksed, mis ei sõltu ühestki indeksist ega määra, kajastatakse kuluna perioodil, mil nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus aset leiab (v.a juhul, kui nimetatud kulutusi tehakse varude valmistamiseks).

Kuna rendi sisemist intressimäära ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab grupp rendimaksete nüüdisväärtuse leidmiseks oma alternatiivset laenuintressimäära rendiperioodi alguse seisuga, mis on võrdne turu intressimääraga. Pärast rendiperioodi algust suurendatakse rendikohustiste summat jooksvalt kogunenud intressi ning vähendatakse tehtud rendimaksete võrra. Rendikohustiste bilansiline väärtus hinnatakse ümber ka juhul, kui muudetakse rendiperioodi, rendimakseid (nt tulevased maksed muutuvad nende arvutamise aluseks oleva indeksi või määra muutumise tõttu) või alusvara ostuõiguse hinnangut.

Grupi rendikohustisi kajastatakse laenukohustiste koosseisus.

Lühiajalised ja madala väärtusega vara rendilepingud

Oma lühiajaliste masinate ja seadmete rendi lepingute (st rendilepingud, mille perioodi kestus selle algusest arvestades ei ületa 12 kuud ning mis ei sisalda ostuõigust) kajastamisel rakendab grupp lühiajaliste rendilepingute puhul lubatud erandit. Madala väärtusega kontoritehnika rendi lepingute kajastamisel kasutab grupp madala väärtusega rendilepingute puhul lubatud erandit. Lühiajaliste ja madala väärtusega vara rendilepingutega seotud rendimakseid kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

(b) Grupp kui rendileandja

Rendileandjana määrab grupp rendilepingu alguses kindlaks, kas tegemist on kapitali- või kasutusrendiga. Kui grupp leiab, et rent annab üle sisuliselt kõik alusvara omandiga seonduvad riskid ja hüved, käsitletakse renti kui kapitalirenti. Rendid, mille puhul grupp sisuliselt kõiki alusvara omandiga seonduvaid riske ja hüvesid üle ei anna, liigitatakse kasutusrentideks. Kuna tegemist on äritegevusega seotud tuluga, kajastatakse renditulu rendiperioodi jooksul lineaarselt konsolideeritud koondkasumiaruandes renditulu all. Tingimuslikke rendituluseid kajastatakse tuluna nende teenimise perioodil.

L. Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, laenukohustised ning muud lühi- ja pikaajalised finantskohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses ning kajastatakse hiljem korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu kajastatakse lühiajalisi finantskohustisi finantsseisundi aruandes maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on arvatud maha tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu sisemise intressimäära meetodil.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandekuupäevast või grupil puudub tingimusteta õigus kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast aruandekuupäeva.

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse selle täitmisel, tühistamisel või aegumisel.

M. Hüvitised töötajatele**(a) Töötajate lühiajalised hüvitised**

Töötajate lühiajalised hüvitised on töövõtja hüvitised (välja arvatud töösuhte lõpetamise hüvitised), mis tuleb välja maksta 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töövõtja osutas vastavaid teenuseid. Töötajate lühiajalised hüvitised sisaldavad kirjeid, nagu palgad ja sotsiaalkindlustusmaksed ning töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitised (nt korraline puhkus).

(b) Töösuhte lõpetamise hüvitised

Töösuhte lõpetamise hüvitised on hüvitised, mida makstakse, kui grupp otsustab lõpetada töösuhte töötajaga enne tavapärasest pensionile jäämise kuupäeva või kui töötaja otsustab lahkuda vabatahtlikult, saades vastutasuks nimetatud hüvitised. Grupp kajastab töösuhte lõpetamise hüvitisi kohustise ja kuluna, kui grupp on selgelt kohustunud lõpetama töösuhte töövõtja (või töövõtjate rühmaga) enne tavapärasest pensionile jäämise kuupäeva või pakkuma töösuhte lõpetamise hüvitisi, et soodustada vabatahtlikku töölt lahkumist.

N. Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldisi kajastatakse, kui grupil on möödunud sündmusest tulenev eksisteeriv kohustus (juriidiline või faktiline) ning on tõenäoline, et selle kohustuse täitmine tekitab majanduslikku kasu sisaldavate ressursside vähenemist ja kohustise summa on usaldusväärselt hinnatav. Eraldiste kajastamisel on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ja eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse diskonteeritud summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt aruandekuupäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolele.

Eraldisi kasutatakse ainult nende kulutuste katmiseks, mille jaoks need on moodustatud.

Muud möödunud sündmustest tulenevad võimalikud või eksisteerivad kohustused, mille puhul ei ole tõenäoline, et nende täitmiseks tuleks loovutada majanduslikku kasu sisaldavaid ressursse, või mille suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

O. Maksustamine**(a) Ettevõtte tulumaks**

Vastavalt Eesti Vabariigis kehtivale tulumaksuseadusele majandusüksuste kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksuvarasid ega -kohustisi. Kasumi asemel maksustatakse ettevõtte tulumaksuga jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 20/80 netodividendina väljamakstud summalt. Dividendi väljamaksmist aktsionäridele kajastatakse grupi raamatupidamise aastaaruandes kohustisena perioodil, mil ettevõtte omanikud dividendid välja kuulutavad. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu kajastatakse kohustise ja tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Vastavalt Inglismaa maksuseadusele, maksustatakse ettevõtte tulu. Ettevõtte tulumaksumäär alates 1. aprillist 2020 on 19% kasumilt.

Küll aga kajastatakse konsolideeritud aruandes tütarettevõtete poolt tekkinud jaotamata kasumite suhtes edasilükkunud tulumaksukohustis dividendi tulumaksumääraga, välja arvatud juhul, kui tütarettevõtete kasumeid ei kavatseta lähemas tulevikus jaotada.

Alates 2019. aastast on võimalik rakendada dividendide väljamaksetele maksumäär 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga.

b) Muud maksuliigid

Grupi kulusid mõjutavad järgmised maksuliigid:

Maksuliik	Maksumäär
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	0,80% töötajatele tehtud väljamaksetelt
Erisoodustuse tulumaks	20/80 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Ettevõtte tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	20/80 ettevõtlusega mitteseotud kuludelt

P. Tulude arvestus

Müügitulu on tulu, mis tekib grupi tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida grupil on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest, millest on arvatud maha kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Grupp kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile.

Teenuste müük

Grupp osutab toornafta ja naftasaaduste transpordi ja ladustamise, raudteelogistika, raudteeveeremi remondi ja muid eeltooduga seotud teenuseid. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil, mil teenuseid osutatakse. Teenuste osutamise periood ei ületa reeglina ühte kuud. Müügitulu kajastamise aluseks on kliendilepingutes või kokkulepetes sätestatud tasu, millest on arvatud maha kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Müügitulu kajastatakse ainult ulatuses, mille osas on äärmiselt tõenäoline, et seda hiljem olulises mahus ei tühistata.

Kaupade müük

Kaupade müük ei ole grupi põhitegevus ega moodusta olulist osa tuludest. Grupp müüb kasutamata varusid, materjale jms. Grupp kajastab kaupade müügist saadavat tulu siis, kui kontroll müüdava kauba üle läheb üle kliendile.

Rahastamiskomponent

Grupil pole lepinguid, kus periood kliendile lubatud kaupade või teenuste üleandmise ja kliendilt makse saamise vahel oleks pikem kui üks aasta. Sellest tulenevalt ei korrigeeri grupp tehinguhinda ka raha ajaväärtuse mõjust lähtuvalt.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse, kui on tõenäoline, et majandusüksus saab tehingust majanduslikku kasu, ning tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse sisemise intressimäära meetodil.

Q. Ümberhindlusreserv

Ümberhindlusreserv on moodustatud seoses kontrolli omandamisega ühisettevõtte üle (mis alates omandamisest 2007. aasta 31. detsembril sai grupi tütarettevõtteks). Kontrolli omandamise hetkel hinnati ühisettevõtte põhivarad ümber nende õiglasesse väärtusesse ning osa ümberhindluse summast (ühisettevõtte netovara väärtuse kasv esialgse osaluse soetamise ning 100% kontrolli omandamise hetke vahel) kajastati omakapitali koosseisus ümberhindlusreservina. Ümberhindlusreserv on seotud omakapitali osaga ning ei kuulu jaotamisele aktsionäride vahel.

Kui omandatud tütarettevõtte põhivarade väärtus langeb, kaetakse kahjum vara väärtuse langusest esmalt ümberhindlusreservi arvelt ning reservi ületav summa kajastatakse kasumiaruandes.

R. Kohustuslik reservkapital

Kohustuslik reservkapital moodustatakse vastavalt äriseadustikule iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks või aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid.

S. Valuutakursi muutuste reserv

Valuutakursi muutuste reservina kajastatakse välismaiste tütarettevõtete finantsaruannete välisvaluutast ümberarvestamisel tekkinud kursivahet.

T. Omaaktsiad

Kui gruppi kuuluv ettevõtte soetab emaettevõtte aktsiaid (omaaktsiaid), kajastatakse aktsiate eest makstud tasu koos otseste tehingukuludega emaettevõtte omanikele kuuluva omakapitali vähendusena kuni need aktsiad tühistatakse või uuesti emiteeritakse. Lihtaktsiate uuesti emiteerimise korral kajastatakse saadud tasu, millest on lahutatud otsesed tehingukulud, emaettevõtte omanikele kuuluva omakapitali suurendamisena.

Lisa 2 Finantsriskide juhtimine

Grupil on finantsvarasid ja -kohustisi, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kui ka õiglases väärtuses.

2.1. Finantsriskid

Grupi majandustegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid: tururisk (mis hõlmab valuutariski ja intressiriski), krediidirisk ja likviidsusrisk. Grupi üldine riskide juhtimine toimub AS-i Liwathon E.O.S. juhtkonna tasemel ning keskendub finantsturgude prognoosimatusle ja üritab vähendada võimalikke ebasoodsaid mõjusid grupi finantstegevusele. Finantsriskide juhtimise eesmärk on finantsriskide maandamine ja finantstulemuste volatiilsuse vähendamine.

Riskikontsentratsioon tekib siis, kui suur hulk lepingupooli tegutseb sarnastel tegevusaladel või samas geograafilises piirkonnas või kui neil on sellised majanduslikud tunnused, mille tõttu majanduslikud, poliitilised või muud olud mõjutavad nende lepinguliste kohustuste täitmise võimet ühtemoodi. Kontsentratsioon näitab grupi tulemusnäitajate suhtelist tundlikkust konkreetset segmenti mõjutavate sündmuste suhtes.

Ülemäärase riskikontsentratsiooni vältimiseks on grupp kehtestanud kindlad sise-eeskirjad. Näiteks kontrollitakse klientide võlgnevusi ja lepinguvara regulaarselt ning müügid suurematele klientidele on üldjuhul kaetud hea reputatsiooniga pankade või teiste finantsasutuste poolt väljastatud akreditiivide või muu krediidikindlustusega.

2022. aasta 31. detsembri seisuga oli grupi krediidiriski kontsentratsioon märkimisväärne, kuna nõue ühe kliendi vastu moodustas 70% (31. detsember 2021: 58%) kõigist grupi nõuetest, suuruselt teine nõue küündis 18%-ni (31. detsember 2021: 15%).

(a) Tururisk

Grupp on avatud valuutariskile ja intressiriskile. Grupp on avatud ka hinnariskile, kuna grupil on vabal turul kaubeldavad väärtpaberid.

(i) Valuutarisk

Grupi arvestusvaluuta on euro (EUR). Grupi finantsinstrumendid, mis on mõjutatud valuutariskist, on raha ja rahalähendid, muud lühiajalised deposiidid, investeeringud aktsiatesse, nõuded ostjate vastu, lühiajalised rendikohustised ning lühiajalised muud finantskohustised.

Järgnevalt on antud ülevaade EUR-des kui ka välisvaluutas fikseeritud finantsvaradest ja -kohustistest. Tabelites on toodud summad tuhandetes eurodes vastavate finantsvarade ja -kohustiste alusvaluutade lõikes. Valuutariski juhtimiseks analüüsib juhtkond valuutakursside kõikumistest tulenevaid mõjusid grupi rahavoogudele, arvestades erinevates valuutades toimuvaid laekumisi ja väljamakseid ning nende osakaalusid ja ajastust.

(tuhandetes eurodes)

31. detsember 2022	USD	EUR	GBP	Kokku
Raha ja rahalähendid (lisa 4)	22 826	3 351	146	26 323
Lühiajalised nõuded (lisa 5)	0	1 482	0	1 482
Laenunõuded (lisa 10)	0	1 746	137	1 883
Muud finantsvarad (lisa 18)	0	0	97	97
Finantsvarad kokku	22 826	6 579	380	29 785
Lühiajalised rendikohustised (lisa 9)	0	719	162	881
Muud lühiajalised kohustised (lisa 11)	0	399	19	418
Muud finantskohustised (lisa 20)	0	0	102	102
Pikaajalised rendikohustised (lisa 9)	0	9 722	0	9 722
Finantskohustised kokku	0	10 942	283	11 225

31. detsember 2021	USD	EUR	GBP	Kokku
Raha ja rahalähendid (lisa 4)	10 437	2 458	715	13 610
Lühiajalised nõuded (lisa 5)	1 797	9 597	140	11 534
Finantsvarad kokku	12 234	12 054	855	25 144
Lühiajalised rendikohustised (lisa 9)	0	775	71	846
Muud lühiajalised kohustised (lisa 11)	0	1 734	39	1 773
Pikaajalised rendikohustised (lisa 9)	0	9 859	63	9 922
Finantskohustised kokku	0	12 368	173	12 541

Lühiajalised nõuded sisaldavad nõudeid ostjate vastu ja muid finantsvarasid. Muud lühiajalised kohustised sisaldavad võlgasid tarnijatele ja muid finantskohustisi.

(ii) Rahavoo intressi ja õiglase väärtuse intressi risk

Tuginedes alltoodud muutujate eelmiste perioodide liikumistele ja volatiilsusele ning juhtkonna teadmistele ja kogemusele finantsturgudega, usub grupp, et järgmised muutused on mõistlikult võimalikud järgmise 12 kuu jooksul.

- Proportsionaalne liikumine USD valuutakursis – USD 5% tugevnemine (EUR-i nõrgenemine) ja USD 5% nõrgenemine (EUR-i tugevnemine); GBP valuutakursis – GBP 5% tugevnemine (EUR-i nõrgenemine) ja GBP 5% nõrgenemine (EUR-i tugevnemine)
- 31. detsember 2022: 1 USD = 0,9376 EUR (31. detsember 2021: 1 USD = 0,8829 EUR); 1 GBP = 1,1275 EUR (31. detsember 2021 1 GBP = 1,1901 EUR).

Alljärgnev tabel analüüsib valuutariski mõju grupi tegevusele.

(tuhandetes eurodes)	31. detsember 2022	Valuutarisk				Intressirisk	
		USD tugevneb 5%	USD nõrgeneb 5%	GBP tugevneb 5%	GBP nõrgeneb 5%	Intressi - määr tõuseb	Intressi- määr langeb
	Bilansiline väärtus	Mõju kasumi- aruandele	Mõju kasumi- aruandele	Mõju kasumi- aruandele	Mõju kasumi- aruandele	Mõju kasumi- aruandele	Mõju kasumi- aruandele
Finantsvarad							
Raha ja rahalähendid (lisa 4)	26 323	4	-4	7	-7	490	-228
Nõuded ostjate vastu (lisa 5)	66	0	0	0	0	0	0
Muud nõuded (lisa 5)	1 482	0	0	0	0	0	0
Laenunõuded (lisa 10)	1 883	0	0	7	-7	0	0
Muud finantsvarad (lisa 18)	97	0	0	5	-5	0	0
Mõju finantsvaradele kokku		4	-4	19	-19	490	-228
Finantskohustised							
Rendikohustised (lisa 9)	10 603	0	0	-3	3	-2	-1
Muud finantskohustised (lisa 20)	102	0	0	-5	5	0	0
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 11)	418	0	0	-1	1	0	0
Mõju finantskohustistele kokku		0	0	-9	9	-2	-1
Mõju koondkasumiaruandele kokku		4	-4	5	-5	488	-229

	31. detsember 2021	Valuutarisk				Intressirisk	
		USD tugevneb 5% Mõju kasumi-aruandele	USD nõrgeneb 5% Mõju kasumi-aruandele	GBP tugevneb 5% Mõju kasumi-aruandele	GBP nõrgeneb 5% Mõju kasumi-aruandele	Intressi - määr tõuseb Mõju kasumi-aruandele	Intressi - määr langeb Mõju kasumi-aruandele
Finantsvarad							
Raha ja rahalahendid (lisa 4)	13 610	522	-522	36	-36	1	0
Nõuded ostjate vastu (lisa 5)	614	2	-2	0	0	0	0
Muud nõuded (lisa 5)	10 920	88	-88	0	0	6	0
Mõju finantsvaradele kokku		612	-612	36	-36	7	0
Finantskohustised							
Rendikohustised (lisa 9)	10 768	0	0	-7	7	-1	0
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 11)	1 100	0	0	-2	2	0	0
Mõju finantskohustistele kokku		0	0	-9	9	-1	0
Mõju koondkasumiaruandele kokku		612	-612	27	-27	7	0

Valuutakursside kõikumiste mõju on grupile oluline, kuna ettevõtte raha ja rahalahendid on suuremas osas USD-des.

(b) Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et grupp ei suuda oma finantskohustisi õigeaegselt täita. Likviidsusriski maandatakse erinevate finantsinstrumentidega, nagu vajadusel pankadelt ja omanikelt võetavad laenud. Igapäevaselt üritab juhtkond säilitada piisavat hulka likviidset vara finantskohustiste täitmiseks, jälgides pidevalt järgnevas 3 kuuks projekteeritud rahavoogusid. Võõrahendite kaasamiseks koostatakse pikemaajalised prognoosid. Pikaajaliste ja suuremahuliste ehituslepingute sõlmimisel lepitakse kokku reaalsed tasumistähtajad, mis langevad kokku sissetulevate rahavoogudega.

Alljärgnevas likviidsusanalüüsis on esitatud grupi lühi- ja pikaajaliste finantskohustiste jaotus realiseerimistähtsade lõikes. Kõik tabelis toodud summad on diskonteerimata rahavood.

Tuhandetes eurodes

Lisa	Kohustiste jaotus maksetähtaegade lõikes					
	Kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Seisuga 31. detsember 2022						
Rendimaksed	9	436	773	4 139	8 038	13 386
Muud finantskohustised	20	102	0	0	0	102
Võlad tarnijatele	11	418	0	0	0	418
Finantskohustiste rahavood kokku		956	773	4 139	8 038	13 906

Tuhandetes eurodes

Lisa	Kohustiste jaotus maksetähtaegade lõikes					
	Kuni 3 kuud	3 kuud – 1 aasta	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Seisuga 31. detsember 2021						
Rendimaksed	9	412	770	3 931	8 688	13 801
Võlad tarnijatele	11	1 773	0	0	0	1 773
Finantskohustiste rahavood kokku		2 185	770	3 931	8 688	15 574

Diskonteerimata rahavood on leitud vastavalt perioodi lõpu seisuga kehtivatele maksegraafikutele.

Analüüsis kasutatud intressimäärad

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Rendimaksed	3 kuu euribor + marginaal; 6 kuu euribor + marginaal; 3–4,5%	3 kuu euribor + marginaal; 6 kuu euribor + marginaal; 3–4,5%

(c) Krediidirisk

Eeldatava krediidikahju mõõtmiseks rühmitatakse nõuded ostjate vastu ja lepinguvarad lähtudes ühistest krediidiriskitunnustest ning aegumise perioodist. Eeldatava krediidikahju määrad põhinevad 36 kuu jooksul enne 2022. ja 2021. aasta 31. detsembrit registreeritud maksedistsipliinil ning vastavatel perioodidel esinenud krediidikahjudel. Varasemate perioodide kahjumäärasid on korrigeeritud eesmärgiga kajastada jooksvat ning tulevikku vaatavat informatsiooni makromajanduslike tegurite kohta, mis võivad mõjutada ostjate võimet oma nõudeid tasuda.

Eelkirjeldatud põhimõtete alusel leiti, et nõuete allahindlus 2022. ja 2021. aasta 31. detsembri seisuga oli ebaoluline. Kuigi rahale ja rahalähenditele kohalduvad samuti IFRS 9 väärtuse languse kajastamise põhimõtted, siis väärtuse langusest tulenevat kahjumit ei 2022. ega ka 2021. aasta 31. detsembri seisuga ei tuvastatud.

Krediidirisk on risk, et grupi kliendid ja tehingupartnerid jätavad oma kohustused täitmata. Krediidiriskile on avatud järgmised finantsinstrumendid: raha pangakontodel, deposiidid, nõuded ostjate vastu ja laenunõuded. Raha hoiustatakse kõrge krediidireitinguga kommertsbankades, mille reitingud on toodud lisas 4. Grupi müügitehingud toimuvad koostööpartneritega, kellega grupil on pikaajalised koostöökogemused ja kelle maksevõimet on testitud, ning seetõttu pole juhtkond pidanud vajalikuks määrata neile krediidilimiite. Klientidele kehtivad ühe- kuni kaheksaastased maksetähtajad, mis annab grupile makseraskuste tekkimise korral kiire tagasiside (vt nõuete aegumise analüüsi lisas 5).

Grupi rahalised vahendid on hoiustatud bankades, millele on omistatud reitinguagentuuri Moody's krediidireiting vähemalt Baa2.

Grupi maksimaalne krediidiriskile avatud summa aruandekuupäeva seisuga oli järgmine:

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Raha ja rahalähendid (lisa 4)	26 323	13 610
Nõuded ostjate vastu ja muud lühiajalised nõuded (lisa 5)	1 482	2 190
Tähtajalised hoiused (lisa 5)	0	9 204
Laenunõuded (lisa 10)	1 884	161
Krediidiriskile avatud summad kokku	29 688	25 165

2.2. Kapitalijuhtimine

Grupi kapitalijuhtimise eesmärgiks on kindlustada ettevõtte tegevuse jätkuvus, et toota omanikele kasumit ja säilitada optimaalset kapitali struktuuri. Kapitali juhtimisel jälgib juhatus laenuvahendite ja omakapitali osakaalu kapitalis.

Grupi jaoks on kapital nii rendikohustused (lisa 9) (miinus raha ja rahalähendid, lisa 4) kui ka omakapital (lisa 12).

Saavutatud võlakohustiste suhe omakapitali jääb juhtkonna oodatud vahemikku.

Tuhandetes eurodes	Lisa	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Rendikohustised kokku	9	10 603	10 768
Miinus: raha ja rahalähendid	4	-26 323	-13 610
Netovõlg		-15 720	-2 842
Omakapital		56 017	50 568
Kapital kokku		40 297	47 726
Võlakohustiste suhe omakapitali		-28%	-6%

Grupp järgib äriseadustikus toodud nõudeid, mille kohaselt peab olema ettevõtte omakapital vähemalt pool aktsiakapitali väärtusest. Nii 2022. kui ka 2021. aasta 31. detsembri seisuga oli grupi omakapital kõnealuse nõudega kooskõlas. Grupi kapitalijuhtimise põhimõtted aruandeaastal ei muutunud.

2.3. Õiglane väärtus

Õiglane väärtus on hind, mis saadaks vara müügil või makstaks kohustise üleandmisel hindamiskuupäeval turuosalistevahelises tavapärase tehingus. Vara või kohustise õiglast väärtust hinnatakse eeldusel, et turuosalised lähtuvad vara või kohustise hinna määramisel oma majanduslikest huvidest.

Varade ja kohustiste õiglase väärtuse hindamisel kasutab grupp võimalusel alati jälgitavaid turuandmeid. Õiglasel väärtusel jagunevad õiglase väärtuse hierarhia tasemete vahel vastavalt hindamistehnikates kasutatud sisendandmetele järgmiselt:

Tase 1: noteeritud hinnad (korrigeerimata) aktiivsetel turgudel identsetele varadele, aktsiatele või kohustistele

Tase 2: muud sisendid kui taseme 1 noteeritud hinnad, mis on vara või kohustise puhul jälgitavad kas otse (st kui hinnad) või kaudselt (st on hindadest tuletatud)

Tase 3: sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (mittejälgitavad sisendid)

Tuhandetes eurodes

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2022					Bilansiline väärtus
	Lisa	Kokku	Tase 1	Tase 2	Tase 3	
<i>Õiglases väärtuses kajastatavad varad:</i>						
Investeeringud börsil noteeritud aktsiatesse	18	97	97	0	0	97
<i>Varad, mille õiglasel väärtusel on avalikustatud:</i>						
Laenuõud	10	1 884	0	0	1 884	1 884
<i>Õiglases väärtuses kajastatavad kohustised:</i>						
Laenatud aktsiad	20	102	0	102	0	102
<i>Kohustised, mille õiglasel väärtusel on avalikustatud:</i>						
Rendikohustised	9	10 603	0	0	10 603	10 603

Tuhandetes eurodes

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2021					Bilansiline väärtus
	Lisa	Kokku	Tase 1	Tase 2	Tase 3	
<i>Varad, mille õiglasel väärtusel on avalikustatud:</i>						
Laenuõud	10	161	0	0	161	161
<i>Kohustised, mille õiglasel väärtusel on avalikustatud:</i>						
Rendikohustised	9	10 768	0	0	10 768	10 768

Grupi hinnangul ei erinenud 2022. ja 2021. aasta 31. detsembri seisuga korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate varade ja kohustiste õiglasel väärtusel oluliselt nende grupi konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud bilansilistest väärtustest.

Ostjate vastu suunatud nõuete, millest on arvatud maha allahindlus, ja tarnijatele ees olevate võlgade bilansilised väärtused on lühikese tähtaja tõttu ligilähedased nende õiglaste väärtustele.

Lisa 3 Olulised raamatupidamishinnangud ja otsused

Hinnangud ja eeldused

Alljärgnevalt esitatakse teave peamiste tulevikku puudutavate eelduste ja muude peamiste hindamisega seotud ebakindluse allikate kohta aruandekuupäeva seisuga, millega kaasnev oluline risk võib põhjustada järgmisel majandusaastal olulisi varade ja kohustiste bilansiliste väärtuste korrigeerimisi. Grupi eeldused ja hinnangud põhinevad näitajatel, mis olid konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise hetkel teada. Olud ja tulevaste arengute kohta tehtud eeldused võivad turul toimuvate muutuste ja grupist sõltumatu olukordade tõttu aga siiski muutuda. Sellised muutused kajastatakse eeldustes nende ilmnemisel.

Materiaalse ja immateriaalse põhivara kasuliku eluea määramine

Juhtkond on hinnanud materiaalse ja immateriaalse põhivara kasulikke eluigasid, võttes arvesse äritegevuse tingimusi ja mahte, varasemat kogemust nimetatud valdkonnas ning tulevikuperspektiive. Juhtkond on hinnanud ja kehtestanud kasulikud eluead, mis on välja toodud lisas 1 arvestuspõhimõtete all materiaalse ja immateriaalse põhivara punktides. 2022. aasta 31. detsembri seisuga oli grupil amortiseeritavaid materiaalseid põhivarasid soetusmaksumusega 321 miljonit eurot (31. detsember 2021: 318 miljonit eurot) ja amortiseeritavaid immateriaalseid põhivarasid soetusmaksumusega 1,2 miljonit eurot (31. detsember 2021: 0,9 miljonit eurot). Keskmised amortisatsiooninormid olid materiaalsel põhivaral 4,2% (2021: 4,2%) ja immateriaalsel põhivaral 4,4% (2021: 4,4%). Kui amortisatsiooninormid tõuseksid 10% võrra, suureneks aastane amortisatsioonikulu ja väheneks puhaskasum ligikaudu 305 tuhande euro võrra (2021: 220 tuhande euro võrra).

Mittefinantsvarade väärtuse languse hindamine

Igal aruandekuupäeval hindab juhtkond, kas on märke, mis võiks viidata mittefinantsvara väärtuse langusele. Selliste märkide ilmnemisel viiakse läbi väärtuse languse test ning vajadusel hinnatakse varad alla nende kaetavale väärtusele (kui see on väiksem bilansilisest väärtusest).

2022. aastal kui ka 2021. aastal ei koostatud varade väärtuse testi, kuna polnud indikatsioone väärtuse languse kohta.

Peamised mittefinantsvara väärtuse languse hindamise põhimõtted on toodud lisas 1.

Rendiperioodi määramine pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavate lepingute puhul – grupp kui rentnik

Rendiperioodi määramisel arvestab grupp rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise perioode juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust kasutatakse, kui ka rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust ei kasutata.

Grupil on mitmeid pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavaid rendilepinguid. Nende kajastamisel peab grupp hindama, kas kõnealuste õiguste kasutamine / kasutamata jätmine on piisavalt kindel. Seda tehes võetakse arvesse kõiki olulisi asjaolusid, mis loovad rendilepingu pikendamiseks või lõpetamiseks majandusliku stiimuli. Pärast rendiperioodi algust hindab grupp rendiperioodi pikkust uuesti, kui ilmneb mõni oluline sündmus või asjaolude muutus, mis on grupi kontrolli all ning mõjutab grupi võimet kasutada oma õigust rendilepingu pikendamiseks või lõpetamiseks (nt renditud vara oluline parendamine või kohandamine).

Mahutite ning nendega seotud infrastruktuuri ja maa rendi lepingute puhul ei võtnud grupp rendiperioodi määramisel arvesse lepingu tähtaja pikendamise võimalust, kuna kõnealustel rendilepingutel on pikk katkestamatu periood ning tähtaja pikendamise õiguse kasutamine ei ole piisavalt kindel. Ka mootorsõidukite rendi lepingute rendiperioodi määramisel pole tähtaja pikendamise võimalusega arvestatud, kuna grupp ei rendi mootorsõidukeid üldjuhul kauemaks kui 5 aastaks ning tähtaja pikendamise võimalust seega ei kasuta. Võimaliku ennetähtaegse lõpetamise perioodidega arvestatakse rendiperioodi määramisel aga vaid juhul, kui on piisavalt kindel, et seda võimalust kasutatakse.

Rendid – alternatiivse laenuintressimäära arvutamine

Kuna grupil ei ole võimalik rendi sisemist intressimäära hõlpsasti kindlaks teha, kasutab ta rendikohustiste mõõtmisel oma alternatiivset laenuintressimäära. Alternatiivne laenuintressimäär on intressimäär, mida grupp peaks sarnases majanduskeskkonnas maksma sarnaseks perioodiks ja sarnase tagatisega laenu võtmiseks, et omandada vara kasutusõigusega sarnast vara. Seega näitab alternatiivne laenuintressimäär seda, mida grupp 'peaks maksma', mis nõuab juhtkonnalt hinnangute andmist olukorras, kus jälgitavad intressimäärad kas puuduvad (nt tütarettevõtete puhul, mis finantseerimistehinguid ei tee) või neid on vaja rendilepingu tingimustega vastavusse viimiseks korrigeerida (nt rendilepingud ei ole sõlmitud tütarettevõtte arvestusvaluutas).

Grupp toetub alternatiivse laenuintressimäära leidmisel võimalusel jälgitavatele sisenditele (nt intressi turumäärad) ning peab tegema teatud ettevõttespetsiifilisi hinnanguid (nt tütarettevõtte eraldiseisev krediidiireiting).

Tütarettevõttesse tehtud investeeringutega seotud edasilükkunud tulumaks

Tütarettevõtete jaotamata kasumist tekivad nn välised ajutised erinevused, st erinevused investeeringute või osaluste maksuarvestuslike väärtuste (st algse soetusmaksumuse) ja vastavate investeeringute või osaluste netovarade bilansiliste väärtuste vahel. Kuigi emaettevõtte omab kontrolli grupi konsolideeritud tütarettevõtete tegevuse üle ja võib kontrollida ka ajutiste erinevuste tühistamise ajastust, on äärmiselt tõenäoline, et tütarettevõtete jaotamata kasumiga seotud ajutised erinevused mitme tütarettevõtte puhul siiski lähemas tulevikus tühistuvad. Kui emaettevõtte peab kasumieraldisi tõenäoliseks, on kajastatud grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes seega erinev maksukohustis.

Otsused

Grupi arvestuspõhimõtete rakendamisel on juhtkond langetanud järgmised konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summasid kõige enam mõjutavad otsused.

Ukraina sündmuste mõju

2022. aasta veebruaris alanud sõda Ukrainas ja sellele järgnenud sanktsioonid Venemaa naftatoodetele mõjutasid oluliselt grupi äritegevust. Kui 2022.a. esimesel poolaastal oli kaubavoog endiselt tugev, siis koos sanktsioonide jõustumisega alates augustist hakkasid kaubamahud teisel poolaastal järsult langema. Sellest tulenevalt asusime oma tegevust taaskord ümber korraldama ja oleme oluliselt vähendanud grupi töötajate arvu ning muid peamisi kulusid, et kohanduda uue olukorraga. 2022.a. vähenes töötajate arv 65 inimese võrra, 2023. aasta esimesel neljal kuul veel 36 inimese võrra. Oleme teinud kokkuleppeid oluliste lepingupartneritega, et vähendada grupi kulusid, sealhulgas pikaajaliste hoonestusõiguslepingute tasusid. Aruande avaldamise hetkeks on grupi püsi- ja muutuvkulud juba oluliselt madalamad kui 2022.a. ning töö kulude vähendamiseks jätkub.

Kuna Venemaale kehtestatud sanktsioonide ajaline kestvus ei ole teada, on oluline leida uusi kaubavoogusid, kliente ja turge. 2023.a. keskendumegi sellele, et pikas perspektiivis olla tugevamas positsioonis, kus meie riskid on paremini hajutatud. Seda kavatsame saavutada nii oma kohalike tulude parema diversifitseerimise teel, kui ka leides uusi tuluallikaid väljaspool Eestit.

Käesolev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tegevuse jätkuvuse alusel.

Lisa 4 Raha ja rahalähendid
 (tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Raha pangakontodel	3 574	13 610
Tähtajalised hoiused kuni 3 kuud	22 749	0
Raha ja rahalähendid kokku	26 323	13 610

Rahvusvahelise reitinguagentuuri Moody's reitingud finantsasutustele, kuhu grupi rahalised vahendid paigutatud on, on järgmised:

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Raha ja rahalähendid finantsasutustes		
Finantsasutused krediidiireitinguga Aa2	2 340	7 832
Finantsasutused krediidiireitinguga Baa1	4 476	96
Finantsasutused krediidiireitinguga Baa2	19 469	5 582
Finantsasutused krediidiireitinguta	38	100
Raha ja rahalähendid finantsasutustes kokku	26 323	13 610

Lisa 5 Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ning ettemaksed
 (tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Lühiajalised nõuded ja ettemaksed		
Ostjatelt laekumata arved	47	598
Rendinõuded	19	16
Nõuded ostjate vastu kokku	66	614
Maksude ettemaksed (vt allpool)	257	146
Maksude ettemaksed kokku	257	146
Tähtajalised hoiused	0	9 204
Muud nõuded	1 416	1 576
Muud lühiajalised nõuded kokku	1 416	10 780
Ettemaksed teenuste eest	226	236
Nõuded ja ettemaksed kokku	1 965	11 777

Valdav osa nõuetest ostjate vastu on eurodes. Muud nõuded on fikseeritud samuti enamasti eurodes. Nõuete jagunemine valuutade lõikes on toodud lisas 2.

Muud nõuded seisuga 31. detsember 2022 summas 1 416 tuhat eurot (31. detsember 2021: 1 576 tuhat eurot) koosnevad Maksu- ja Tolliametile tasutud tasudest. Muude nõuete koosseisus ei ole kajastatud olulisi nõudeid, mille maksetähtaeg oleks ületatud või mis vajaksid allahindamist.

Nõuete krediitkvaliteeti hinnatakse sõltumatu osapoole antud krediidiireitingute või nende puudumisel klientide varasema krediitkäitumise alusel.

Muudel nõuetel, mis on klassifitseeritud finantsvaraks, sõltumatu osapoole krediidiireitingut ei ole.

Tähtajalised hoiused 2021 majandusaastal koosnevad üle 3-kuulise tähtajaga eurodes deposiitidest finantsasutustes. Rahavoogude aruandes kajastuvad muutused tähtajalistes hoiustes investeerimistevõimega seotud rahavoogude all.

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Tähtajalised hoiused finantsasutustes		
Finantsasutused krediidiireitinguga Baa1	0	1 766
Finantsasutused krediidiireitinguga Baa2	0	7 438
Tähtajalised hoiused finantsasutustes kokku	0	9 204

Aruandeaasta lõpu seisuga olid sõlmitud tähtajalised hoiused tähtajaga kuni 3 kuud ja on aruandes kajastatud lisas 4.

Järgnevalt on esitatud ostjatelt laekumata arvete analüüs.

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg pole saabunud ja mille väärtus ei ole langenud	66	614
<i>Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud, kuid mille väärtus ei ole langenud</i>		
Maksetähtajast möödunud kuni 1 kuu	0	0
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud, kuid mille väärtus ei ole langenud kokku	0	0
Ostjatelt laekumata arved kokku	66	614

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg pole saabunud ja mille väärtus ei ole langenud	66	14
Ostjatelt laekumata arved (kuuluvad tasumisele 6 kuu jooksul)	66	14
Ostjatelt laekumata arved (kuuluvad tasumisele 6 või enama kuu jooksul), viimase 6 kuu jooksul ei ole maksetähtaega ületatud	0	407
Ostjatelt laekumata arved (kuuluvad tasumisele 6 või enama kuu jooksul), viimase 6 kuu jooksul on maksetähtaega ületatud	0	193
Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg pole saabunud, kokku	66	614

Kõik nõuded, mille maksetähtaeg polnud 2022. aasta 31. detsembri seisuga veel saabunud, olid aruande koostamise ajaks laekunud.

Ebatõenäoliselt laekuvateks tunnistatud nõuded loetakse lootusetuks siis, kui puudub igasugune ootus raha või muu finantsvara saamiseks.

Täpsem informatsioon maksude ettemaksete ja tagasinõuete ning maksuvõlgade kohta (lisa 11) on esitatud järgmises tabelis:

Maksuliik	31. detsember 2022		31. detsember 2021	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	3	0	6
Käibemaks	257	0	146	0
Üksikisiku tulumaks	0	134	0	142
Sotsiaalmaks	0	243	0	276
Kohustuslik kogumispension	0	6	0	6
Töötuskindlustusmaks	0	12	0	15
Keskkonnamaksud	0	3	0	6
Kokku	257	401	146	451

Lisa 6 Varud (tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Varuosad ja muud varud	916	339
Müügiks ostetud kaubad	10	1 318
Kokku	926	1 657

Ei 2022. ega ka 2021. aasta 31. detsembri seisuga varude väärtuse langust ei tuvastatud. Varusid kajastatakse nende soetusmaksumuses.

Aruandeaastal müüs grupp müügiks ostetud kaubana kajastatud varusid soetusmaksumusega 1 307 tuhat eurot, millest grupp sai kasumi 386 tuhat eurot.

Aruandeaastal, seoses gaasihindade järsu tõusuga otsustas juhtkond katlamajad seadistada põlevkivi kütteõlile. Grupp soetas oma äritegevuse tarbeks varuna kütteõli, mis on aruandekuupäeva seisuga kajastatud varudena summas 472 tuhat eurot.

Lisa 7 Materiaalne põhivara (tuhandetes eurodes)

	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Saldo seisuga 31. detsember 2020						
Soetusmaksumus	12 389	230 853	87 853	1 698	258	333 049
Akumuleeritud kulum	-942	-210 089	-81 656	-1 612	0	-294 299
Bilansiline väärtus	11 447	20 764	6 198	84	258	38 751
2021. aastal toimunud muutused						
Soetused	0	50	4	25	899	978
Ümberklassifitseerimine	0	237	384	0	-620	0
Müük ja mahakandmine bilansilises väärtuses	0	-35	-7	0	0	-42
Soetused ja muutused rendipõhivarades (vt lisa 9)	99	-72	41	0		68
Amortisatsioonikulu	-476	-972	-704	-44	0	-2 196
Realiseerimata kursivahed	0	13	0	6	0	19
Saldo seisuga 31. detsember 2021						
Soetusmaksumus	12 488	223 544	84 471	1 380	537	322 421
Akumuleeritud kulum	-1 418	-203 560	-78 556	-1 310	0	-284 844
Bilansiline väärtus	11 071	19 984	5 915	70	537	37 577
2022. aastal toimunud muutused						
Soetused	0	0	7	10	1 766	1 783
Ümberklassifitseerimine	0	173	202	0	-375	0
Müük ja mahakandmine bilansilises väärtuses	0	0	-14	0	-102	-116
Soetused ja muudatused rendipõhivarades (vt lisa 9)	502	92	77	0	0	671
Amortisatsioonikulu	-529	-692	-1 789	-43	0	-3 053
Saldo seisuga 31. detsember 2022						
Soetusmaksumus	12 990	223 810	84 637	1 363	1 826	324 627
Akumuleeritud kulum	-1 947	-204 252	-80 238	-1 326	0	-287 763
Bilansiline väärtus	11 044	19 557	4 398	37	1 826	36 863

Informatsioon rendilepingute tähtaegade ja likviidsuse kohta on toodud lisades 2 (alamsektsoonis (b) *Likviidsusrisk*) ja 9.

Kategooriates „Maa“, „Ehitised ja rajatised“ ning „Masinad ja seadmed“ on kajastatud ka vara kasutusõigus, mille bilansilised saldod on toodud lisas 9.

Lisa 8 Immateriaalne põhivara
(tuhandetes eurodes)

	Tarkvara ja infosüsteemid	Kokku
Saldo seisuga 31. detsember 2020		
Soetusmaksumus	909	909
Akumuleeritud kulum	-866	-866
Bilansiline väärtus	43	43
2021. aastal toimunud muutused		
Soetused	61	61
Amortisatsioonikulu	-27	-27
Saldo seisuga 31. detsember 2021		
Soetusmaksumus	948	948
Akumuleeritud kulum	-870	-870
Bilansiline väärtus	78	78
2022. aastal toimunud muutused		
Soetused	248	248
Amortisatsioonikulu	-28	-28
Saldo seisuga 31. detsember 2022		
Soetusmaksumus	1 196	1 196
Akumuleeritud kulum	-898	-898
Bilansiline väärtus	298	298

Lisa 9 Rendid

(tuhandetes eurodes)

Grupp kui rentnik

Grupp on sõlminud rendilepingud oma äritegevuses kasutatavate kinnisvaraobjektide, masinate, transpordivahendite ja muude seadmete rendiks. Maa rendilepingute rendiperiood jääb üldjuhul 13 ja 43 aasta vahele, ehitiste rendilepingute rendiperiood on tavaliselt 3-13 aastat, samas kui mootorsõidukite ja transpordivahendite rendiperiood on enamasti 3–5 aastat. Grupile rendilepingutega pandavad kohustused on tagatud renditavate varade omandiõiguse jätmisega rendileandjale. Üldjuhul ei ole grupil lubatud renditavaid varasid kellelegi edasi ega allrendile anda. Grupil on mitmeid pikendamise ja lõpetamise õigust ning muutuvaid rendimakseid sisaldavaid rendilepinguid, mida on täpsemalt kirjeldatud allpool. Samuti on grupil teatud masinate rendi lepingud, mille rendiperiood on 12 kuud või vähem, ning madala väärtusega kontoritehnika rendi lepingud. Nende rendilepingute kajastamisel kasutab grupp lühiajaliste ja madala väärtusega vara rendilepingute puhul lubatud erandeid.

Järgnevas tabelis on toodud materiaalse põhivara all kajastatud vara kasutusõiguse bilansilised väärtused ja neis perioodi jooksul toimunud liikumised:

	Maa	Ehitised	Masinate ja seadmed	Kokku
Seisuga 31. detsember 2020	7 582	2 759	198	10 539
Soetused	0	0	41	41
Muutused	99	-72	0	27
Realiseerimata kursivahed	0	14	0	14
Amortisatsioonikulu	-475	-305	-92	-872
Seisuga 31. detsember 2021	7 206	2 396	156	9 758
Soetused	0	0	77	77
Muutused	502	92	0	594
Lõpetamised	0	0	-14	-14
Amortisatsioonikulu	-529	-304	-78	-911
Seisuga 31. detsember 2022	7 178	2 183	141	9 502

Järgnevas tabelis on toodud rendikohustiste bilansilised väärtused ja neis perioodi jooksul toimunud liikumised:

	2022	2021
Seisuga 1. jaanuar	10 768	11 451
Soetused	77	41
Muutused	594	27
Lõpetamised	-14	0
Arvestatud intressid (lisa 17)	354	358
Maksed	-1 180	-1 108
Seisuga 31. detsember	10 603	10 768
Lühiajalised	881	846
Pikaajalised	9 722	9 922

Rendikohustiste tähtaegadest saab ülevaate lisast 2 (alamsektisioonist (b) Likviidsusrisk).

Kasumiaruandes kajastatud summad on järgmised:

	2022	2021
Vara kasutusõiguse amortisatsioonikulu	911	872
Intressikulu rendikohustistelt (lisa 17)	354	358
Lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud (kajastatud tegevuskulude all, lisa 14)	12	21
Madala väärtusega vara rendilepingutega seotud kulud (kajastatud tegevuskulude all, lisa 14)	29	33
Muutuvad rendimaksed (kajastatud tegevuskulude all, lisa 14)	15	87
Kasumiaruandes kajastatud summa kokku	1 321	1 371

Aruandeaastal tegi grupp kokku rendimakseid summas 1 236 (2021: 1 249 tuhat eurot). Grupi poolt kajastatavatele vara kasutusõigustele ja rendikohustistele lisandus 2022. aasta 77 tuhat eurot (2021. aastal lisandus 41 tuhat eurot) väärtuses mitterahalisi soetusi.

Grupil on mitmeid pikendamise ja lõpetamise õigust sisaldavaid rendilepinguid. Juhtkond on lisanud need õigused rendilepingutesse, et muuta oma renditavate varade portfelli haldamine paindlikumaks ning grupi ärivajadustele kohasemaks. Juhtkond on kohustatud andma oma hinnangu selle kohta, kas on piisavalt kindel, et neid pikendamise ja lõpetamise õigusi ka kasutatakse (vt lisa 3).

Grupi rendikohustised on võetud eurodes kui ka naelades (vt lisa 2).

Grupp kui rendileandja

Grupp on sõlminud kasutusrendilepinguid oma infrastruktuuri ja ruumide rendile andmiseks. Nende rendiperioodid jäävad alla 12 kuu.

Aruandeaastal kajastas grupp 112 tuhande euro väärtuses renditulu (2021: 116 tuhat eurot).

Renditulu	2022	2021
Kontoriruumide rent	43	47
Infrastruktuuri kasutustasu	69	69
Renditulu kokku	112	116

Lisa 10 Laenuõud

(tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2022	< 1 aasta	1 - 5 aasta	Tähtaeg	Intressimäär
Antud laen emattevõttele (vt lisa 21)	21	21	0	05.2023	2,5%
<i>sh arvestatud intressinõue</i>	1	1	0		
Antud laenu seotud ettevõttele (vt lisa 21)	1 212	1 212	0	09.2023	3,5%
<i>sh arvestatud intressinõue</i>	12	12	0		
Antud laenu seotud ettevõttele (vt lisa 21)	137	137		12.2023	3,5%
<i>sh arvestatud intressinõue</i>	8	8			
Antud laenu seotud ettevõttele (vt lisa 21)	514	514	0	12.2023	8%
<i>sh arvestatud intressinõue</i>	22	22	0		
Kokku	1 884	1 884	0		

	31. detsember 2021	< 1 aasta	1 - 5 aasta	Tähtaeg	Intressimäär
Antud laen emattevõttele (vt lisa 21)	20	0	20	05.2023	3,5%
<i>sh arvestatud intressinõue</i>	1	1			
Antud laen seotud ettevõttele (vt lisa 21)	137	0	137	06.2023	3,5%
<i>sh arvestatud intressinõue</i>	3	0	3		
Kokku	161	0	161		

Lisa 11 Võlad tarnijatele ja muud võlad
 (tuhandetes eurodes)

		31. detsember 2022	31. detsember 2021
Võlad tarnijatele			
Võlad põhivara eest		0	100
Võlad muude teenuste ja kaupade eest		418	1 000
Võlad tarnijatele kokku		418	1 100
Võlad töövõtjatele		496	988
Maksuvõlad	5	401	451
Saadud ettemaksed		36	0
Muud võlad		283	985
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku		1 634	3 524

Võlad tarnijatele on intressivabad ning maksetähtaeg on alla ühe aasta. Võlad töövõtjatele sisaldavad palgavõlga ja kogunenud puhkusetasu kohustist. Muud võlad on intressivabad ning kuuluvad maksmisele kuni 6 kuu jooksul. Info likviidsusriski kohta on välja toodud lisas 2.1(b).

Lisa 12 Omakapital

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Aktiakapital (tuhandetes eurodes)	2 133	2 133
Emiteeritud ja täielikult tasutud aktsiate arv	33 334	33 334
<i>sh omaaktsiate arv</i>	3 332	3 332
Aktsiate nimiväärtus (eurodes)	64,00	64,00

2022. aasta 31. detsembri seisuga on grupi jaotamata kasumist võimalik dividendidena jaotada maksimaalselt 43 960 tuhat eurot. Tasumisele kuuluv tulumaks nendelt dividendidelt oleks 10 990 tuhat eurot.

Aruandeaastal dividende ei makstud. 2021. aastal maksis grupp 2,0 miljonit eurot dividende, millega kaasnes ja tasuti ettevõtte tulumaksukohustus 500 tuhat eurot.

2011. aastal soetas AS Liwathon E.O.S. oma omanikelt kokku 3332 omaaktsiat.

Vastavalt põhikirjale on AS-i Liwathon E.O.S. miinimumkapital 1 miljon eurot ja maksimumkapital 4 miljonit eurot.

Lisa 13 Müügitulu
 (tuhandetes eurodes)

Grupi müügitulu tekkimise koht on Eesti.

Müügitulu jagunemine tegevusalade vahel:

	2022	2021
Naftasaaduste ümberlaadimine	11 952	8 990
Naftasaaduste ladustamine	14 241	16 896
Haldusteenuse tulud	34	25
Muu müügitulu	2 047	153
Kliendilepingutest saadav tulu kokku	28 274	26 064
	2022	2021
Renditulu	43	47
Infrastruktuuri kasutamise tulu	69	69
Renditulu kokku	112	116

Lisa 14 Tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)

	2022	2021
Ostetud logistikateenuste kulud	2 156	105
Küttekulud	3 029	3 187
Põhitegevusega seotud kütusekulud	45	34
Sadamatasud	151	252
Elektrienergia kulud	2 422	2 545
Põhitegevusega seotud hooldus ja remont	790	963
Muud tegevuskulud	1 058	898
Maamaksud ja maaga seotud kulud	193	256
Kindlustuskulud	366	407
Põhitegevusega seotud vara rent	29	33
Konsultatsioonikulud	405	885
Muu vara hooldus	70	66
Lühiajaliste rendilepingutega seotud kulud	12	21
Kontori hooldus, bürootarbed ja inventar	133	128
Valvekulud	284	309
Töötajatega seotud kulud	155	126
IT-kulud	181	191
Sidekulud	43	39
Tegevuskulud kokku	11 523	10 445

Lisa 15 Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

	2022	2021
Põhi- ja lisatasud, preemiad, puhkusetasud, töövõtulepingute tasud	5 578	6 798
Toetused ja hüvitised	324	103
Sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksud	1 872	2 206
Tööjõukulud kokku	7 774	9 107

Grupis töötas 2022. aastal keskmiselt 182 inimest (2021: 218 inimest).

Lisa 16 Muud tulud ja kulud

(tuhandetes eurodes)

	2022	2021
Muud tulud		
Tulu kindlustushüvitistest	0	17
Kasum põhivara müügist	3	352
Muud tulud	54	157
Saadud leppetrahvid	0	1
Kasum valuutakursi muutusest	66	60
Muud tulud kokku	123	587
Muud kulud		
Muud kulud	-1	0
Kahjum materiaalse põhivara mahakandmisest (lisa 7)	0	-15
Muud kulud kokku	-1	-15

Lisa 17 Finantstulud ja -kulud
 (tuhandetes eurodes)

	2022	2021
Finantstulud ja -kulud		
Finantstulud		
Intressitulud pangakontodelt ja deposiitidelt	228	11
Muud intressitulud	17	95
Intressitulu konverteerivatelt võlakirjadelt (lisa 18)	25	0
Kasum valuutakursi muutusest	712	956
Kasum finantskohustise ümberhindlusest (lisa 20)	32	0
Kasum väärtpaberi müügist	0	825
Finantstulud kokku	1 014	1 887
Intressikulud rendilt (lisa 9)	-354	-358
Kahjum aktisate ümberhindlusest (lisa 18)	-34	0
Finantskulud kokku	-388	-358
Finantstulud ja -kulud kokku	626	1 529

Lisa 18 Muud finantsvarad

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Investeeringud börsil noteeritud aktsiatesse	97	0
Muud finantsvarad kokku	97	0

2020. aastal omandas grupp tütarettevõtte Liwathon Limited soetuse läbi konverteeritavad võlakirjad, mis konverteeriti 2020. aastal võlakirju emitteerinud ettevõtte aktsiateks. 2021. aasta esimesel poolel müüs grupp börsil kogu omandatud aktsiapaki. Saadud tulu aktsiate müügist moodustas 825 tuhat eurot, vaata lisa 17.

Aruandeperioodil omandas grupp aktsiaid konverteeritavate võlakirjade kaudu. Aruandeperioodi intressitulu konverteeritavatelt võlakirjadelt oli 25 tuhat eurot, vaata lisa 17. Aktsiad on börsil kaubeldavad ja on kajastatud nende õiglases väärtuses, mis määratakse Londoni börsil avaldatud hinnanoteeringute põhjal. Aktsiate õiglase väärtuse muutusega kaasnes aruandeaastal kahjum 34 tuhat eurot, vaata lisa 17. Õiglase väärtuse hindamise sisendid paiknevad õiglase väärtuse hierarhia 1. tasemel vastavalt IFRS-ile 13.

Lisa 19 Tingimuslikud kohustised ja siduvad tulevikukohustused
(a) Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevad kohustised

Maksuhaldur ei ole 2022. ja 2021. aastal grupi ettevõtetes maksurevisjoni teinud. Maksuhalduril on õigus kontrollida grupi ettevõtete maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv.

Grupi juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata mõnele grupi ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

(b) Investeeringukohustused

Aruandeaastal sõlmis grupp ehituslepinguid, kuid ehituslepingutest tulenevate tööde teostamine toimus aruandekuupäeva järgelt. Ehituslepingutest tulenevad investeeringukohustused on järgmised:

tuhandetes eurodes	<u>Investeeringukohustus</u>
Seisuga 31. detsember 2022	101
Seisuga 31. detsember 2021	81

Lisa 20 Muud finantskohustised

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Laenatud aktsiad	102	0
Finantskohustis kokku	102	0

Aruandeperioodil laenas grupp aktsiaid. Aktsiad on börsil kaubeldavad ja on kajastatud nende õiglases väärtuses, mis määratakse Londoni börsil avaldatud hinnanoteeringute põhjal. Seega ka laenu õiglase väärtus on tuletatud aktsiate õiglasest väärtusest. Laenu õiglase väärtuse muutusest sai grupp aruandeperioodil kasumit 32 tuhat eurot, vaata lisa 17. Grupp on käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kinnitamise kuupäevaks laenatud aktsiad tagastanud.

Lisa 21 Tehingud seotud osapooltega

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks järgmised isikud ja ettevõtted:

- Omanikud (grupi üle valitsevat mõju omavad isikud ning nende üle valitsevat või olulist mõju omavad isikud);
- Teised eespool loetletud isikute valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted;
- Juhatus ja nõukogu;
- Eespool loetletud isikute lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted.

AS-i Liwathon E.O.S. omanik on Liwathon Terminals Estonia OÜ. Liwathon Terminals Estonia OÜ ainuomanik on Guernsey saarel registreeritud Liwathon Terminals Limited.

Grupi struktuur on välja toodud lisa 1. Allolevas tabelis on välja toodud saldod ja tehingud seotud osapooltega aruandeaastal ja võrdlusperioodil.

(tuhandetes eurodes)

Saldod seotud osapooltega

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
Antud laen		
Emaettevõttele antud laen (lisa 10)	21	21
Seotud ettevõttele antud laen (lisa 10)	1 863	140
	2022	2021
Tehingud seotud ettevõtetega		
Emaettevõttele antud laenu arvestatud intressitulu	1	1
Seotud ettevõttele antud laenu arvestatud intressitulu	41	91
Antud laenud seotud ettevõtetele	-1 200	-8 308
Tasutud konverteeritavate võlakirjade eest	-636	0
Antud laenude tagasimaksed seotud ettevõtetelt	0	8 175

Aruandeperioodil andis Grupp laenu seotud ettevõttele. 2021. aastal andis Grupp laenu seotud ettevõttele, mis samal aastal ka täies ulatuses tagastati.

Aruandeperioodil on gruppi kuuluvate ettevõtete juhatuste ja nõukogude liikmetele arvestatud tasusid kokku summas 1 016 tuhat eurot (2021: 1 151 tuhat eurot).

Lisa 22 Aruandekuupäevajärgsed sündmused

Alates 1 jaanuarist 2023 kuni käesoleva aruande kinnitamiseni juhatuse poolt pole toimunud olulisi sündmusi, mis vajaksid aruandes kajastamist või oluliselt mõjutaksid 2022. aasta grupi finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid.

Ettevõtte on järgneva 12 kuu jooksul jätkusuutlik.

Lisa 23 Lisainformatsioon grupi emaettevõtte kohta

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele tuleb avaldada konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades ka konsolideeriva majandusüksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Kõnealused grupi emaettevõtte põhjaruanded ei ole emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded IAS 27 „Konsolideerimata finantsaruanded“ mõistes. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a. emaettevõtte põhjaruannetes kajastatavate tütarettevõtete puhul, mida kajastatakse soetusmaksumuses.

AS-i Liwathon E.O.S. finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	31. detsember 2022	31. detsember 2021
VARAD		
Käibevara		
Raha ja rahalähendid	23 385	11 995
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	1 675	8 494
Laenuõuded	1 109	21
Ettemaksed	96	92
Varud	926	1 657
Käibevara kokku	27 191	22 259
Põhivara		
Investeeringud tütarettevõtetesse	1 638	1 638
Materiaalne põhivara	36 802	37 410
Immateriaalne põhivara	298	78
Põhivara kokku	38 738	39 126
VARAD KOKKU	65 929	61 385
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL		
Lühiajalised kohustised		
Võlad tarnijatele ja muud võlad	8 308	10 392
Lühiajalised rendikohustised	821	775
Lühiajalised kohustised kokku	9 129	11 167
Pikaajalised kohustised		
Pikaajalised rendikohustised	9 722	9 858
Pikaajalised kohustised kokku	9 722	9 858
KOHUSTISED KOKKU	18 851	21 025
Omakapital		
Aktsiakapital	2 133	2 133
Ülekurss	63 177	63 177
Kohustuslik reservkapital	213	213
Ümberhindlusreserv	3 185	3 185
Jaotamata kasum	120 783	114 064
Omaaktsiad	-142 413	-142 413
Omakapital kokku	47 078	40 360
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU	65 929	61 385

AS-i Liwathon E.O.S. koondkasumiaruanne
 (tuhandetes eurodes)

	2022	2021
Kliendilepingutest saadav tulu	28 448	26 238
Renditulu	112	116
Muud tulud	123	569
Äritulud kokku	28 683	26 923
Ärikulud		
Müüdud kauba kulu	-1 307	0
Tegevuskulud	-11 032	-9 226
Tööjõukulud	-7 254	-8 595
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-2 976	-2 108
Muud kulud	-1	-15
Ärikulud kokku	-22 570	-20 644
Ärikasum (-kahjum)	6 113	6 279
Finantstulud	3 149	1 615
Finantskulud	-2 543	-943
Finantstulud ja -kulud kokku	606	673
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	6 719	6 951
Tulumaks	0	-500
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)	6 719	6 451
Muu koondkasum	0	0
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum)	6 719	6 451

AS-i Liwathon E.O.S. rahavoogude aruanne
 (tuhandetes eurodes)

	2022	2021
Rahavood äritegevusest		
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	6 719	6 451
<u>Korrigeerimised:</u>		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	2 976	2 108
Kasum/kahjum (-/+) materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist ja mahakandmisest	-3	-330
Muud finantstulud/-kulud	-606	-673
Äritegevusega seotud nõuete ja varude muutus	1 379	-72
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-1 984	282
Makstud tulumaks dividendidelt	0	-500
Muud korrigeerimised	11	-5
Makstud intressid	-352	-355
Rahavood äritegevusest kokku	8 142	6 906
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	-1 781	-949
Tasutud immateriaalse põhivara soetamisel	-260	-62
Laekunud materiaalse põhivara müügist	3	811
Antud laenu seotud ettevõtetele	-1 102	-5 175
Antud laenude tagasimaksed seotud ettevõtetest	0	5 175
Antud laenude tagasimaksed ema ja tütarettevõtetest	0	464
Tähtajaliste hoiuste muutus	6 166	-4 400
Saadud intressid	228	71
Rahavood investeerimistegevusest kokku	3 254	-4 065
Rahavood finantseerimistegevusest		
Makstud dividendid	0	-2 000
Rendikohustiste põhiosamaksed	-751	-684
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	-751	-2 684
Rahavood kokku	10 645	156
Raha ja rahalähendid perioodi alguses	11 995	10 537
Raha ja rahalähendite muutus	10 645	156
Valuutakursivahed	745	1 302
Raha ja rahalähendid perioodi lõpus	23 385	11 995

AS-i Liwathon E.O.S. omakapitali muutuste aruanne
(tuhandetes eurodes)

	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Ümberhindlus- reserv	Jaotamata kasum	Omaaktsiad	Kokku
Saldo seisuga 31. detsember 2020	2 133	63 177	213	3 185	98 865	-142 413	25 160
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	6 451	0	6 451
Muu koondkasum	0	0	0	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	0	0	6 451	0	6 451
Väljamakstud dividendid	0	0	0	0	-2 000	0	-2 000
Konsolideerimata saldo seisuga 31. detsember 2021	2 133	63 177	213	3 185	114 064	-142 413	40 360
Olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus							-1 638
Investeeringute väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil							11 846
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2021							50 568
Saldo seisuga 31. detsember 2021	2 133	63 177	213	3 185	98 865	-142 413	25 160
Aruandeaasta kasum	0	0	0	0	6 719	0	6 719
Muu koondkasum	0	0	0	0	0	0	0
Koondkasum kokku	0	0	0	0	6 719	0	6 719
Konsolideerimata saldo seisuga 31. detsember 2022	2 133	63 177	213	3 185	120 782	-142 413	47 078
Olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus							-1 638
Investeeringute väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil							10 576
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. detsember 2022							56 017

Juhatuse allkirjad konsolideeritud 2022. majandusaasta aruandele

AS Liwathon E.O.S. konsolideeritud 2022. majandusaasta aruande kinnitasid ja allkirjastasid 23.05. 2023
järgmised isikud:

Juhatuse esimees
Gert Tiivas
Juhatuse liige
Merika Nimmo
Juhatuse liige
Heiki Karu

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Liwathon E.O.S. aktsionäride

Arvamus

Oleme auditeerinud AS Liwathon E.O.S. ja tema tütarettevõtjate (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2022 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid ning konsolideeritud aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2022 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide rahvusvahelise eetikakoodeksi (sh rahvusvaheliste sõltumatuse standardite) (edaspidi: IESBA koodeks) ja Eestis finantsaruannete auditi läbiviimisel asjasepuutuvate eetikanõuetega, mis meile rakenduvad, ning oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele ja IESBA koodeksile.

Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet. Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Tegevusaruande osas viisime läbi ka Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses nõutud protseduurid. Need protseduurid hõlmavad hindamist, kas tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning koostatud vastavalt Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse nõuetele.

Auditi käigus tehtud töö põhjal oleme jõudnud järgmisele järeldusele:

- ▶ tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega;
- ▶ tegevusaruanne on koostatud vastavalt asjakohastele Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses sätestatud nõuetele.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrollisüsteemi eest nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvahelistele auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- ▶ teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- ▶ omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- ▶ hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- ▶ teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada kontserni suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- ▶ hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- ▶ hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus kontserni konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame kontserniauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Tallinn, 23. mai 2023

Olesia Abramova
Vandeauditiitori number 561
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58

Olga Pliškina
Vandeauditiitori number 736

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

AS-i Liwathon E.O.S. juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2022. aasta koondkasum summas 5 449 113 eurot kanda jaotamata kasumisse.

Juhatuse esimees
Gert Tiivas

Juhatuse liige
Heiki Karu

Juhatuse liige
Merika Nimmo

AS-i Liwathon E.O.S. konsolideerimata müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le

EMTAK kood	Tegevusala	2022	2021
52241	Laadungikäitlus	11 952	8 990
52299	Mujal liigitamata veondust abistavad tegevused	16 193	16 948
66191	Finantsnõustamine	174	174
68201	Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	146	141
46771	Jäätmete ja jääkide hulgikaubandus, taara ja pakendite kokkuost	95	101
	Konsolideerimata müügitulu kokku	28 560	26 354

Nõukogu allkirjad konsolideeritud 2022. majandusaasta aruandele

AS Liwathon E.O.S-i grupi konsolideeritud 2022. majandusaasta aruande, mis kinnitati aktsionäride üldkoosolekul _____ 2023, allkirjastasid _____ 2023 järgmised isikud:

Nõukogu esimees
Edmund Lloyd Rowland

Nõukogu liige
Aurelien David Rowland

Nõukogu liige
Peter Franziskus Alfred Lang

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Mujal liigitamata veondust abistavad tegevused	52299	16193227	56.70%	Jah
Laadungikäitlus	52241	11951979	41.85%	Ei
Finantsnõustamine	66191	173940	0.61%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	145925	0.51%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6266100
Faks	+372 6266163
E-posti aadress	info@liwathoneos.com
Veebilehe aadress	www.liwathoneos.com